

ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร

ปริกฺฎาณิพนธ์
ของ
ไพบูลย์ วิสัยจร

ร. 2 ส.ก. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921575 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม ๒๕๒๓

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ไพบูลย์ วิสัยจร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๒๓

ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร

การทำวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๒๑ โดยเปรียบเทียบระดับขวัญของครู จำแนกตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาที่สอนและวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเมินระดับขวัญสำหรับครู กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นครูโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๔๐ คน

ผลการวิจัยพบว่าระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์โดยทั่วไป อยู่ในระดับสูงและระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์แต่ละระดับมาตรฐานโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่ ๑ และมาตรฐานที่ ๒ อยู่ในระดับปานกลาง แต่ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่าระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่า ครูสอนชั้นมัธยมศึกษาทั้งในส่วนรวมและแต่ละมาตรฐานโรงเรียน ระดับขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน โดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่าและครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ทั้งในส่วนรวมและแต่ละมาตรฐานโรงเรียน

MORALE OF THE PRIVATE SCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PAIBOON WISAIJORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1980

MORALE OF THE PRIVATE SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK

The objectives of this study were to investigate the morale of the private school teachers in the Bangkok Metropolis in the 1979 academic year, and to compare the morale of the teachers classified by their levels of school teaching (elementary and junior secondary school), periods of teaching experiences, educational qualifications, and school standards. Schools were standardized into high, average, and low by the Ministry of Education.

The sample of the study was comprised of 680 teachers from forty - seven private schools in Bangkok. Data were collected by means of the morale - evaluation questionnaire.

One - way analysis of variance and the t - test were used to determine significant differences between the comparison groups of teachers. Any significant differences between the comparison of sample groups were accepted at .05 level.

Results of the study were as follows : the morale of the private school teachers, generally, was high; the morale of the teachers comparing among the three educational standards was found significantly different at .01 level; the morale of the teachers in the schools of high and low standards was considerably moderate, but the ones within the schools of the average category was high. The results indicated that the morale of the elementary school teachers at all educational standards was higher than the ones in secondary schools. No significant differences were found among the teachers with different periods of teaching experiences. The results also

revealed that the morale of the teachers, at all educational standards, who held the lower certificate in education was higher than the ones with higher certificate in education, the baccalaureate, and the upper qualification.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

ธีระ ฤทธมณฑล ประธาน
อภิรักษ์ เทพนิเวศ กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุตมางกูร และ อาจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณ อาจารย์ดร.กร่าง ไพรรรรณ อาจารย์ผู้วิโรจน์ เนตราคม คุณสมชาย ปรากฏการเจริญ คุณวิเชียร เป็ลยวจิตร คุณสุชัย สังข์สิงห์ และเจ้าหน้าที่ทุกคนในแผนกสถิติ สำนักงานคณะกรรมการการกึ่กษาเอกชน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี และขอขอบคุณครูโรงเรียนราษฎร์ทุกที่ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ที่ได้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดเวลา จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ไพฑูรย์ วิสัยจร

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	๓
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๔
✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๔
✓ สันนิษฐานของการศึกษาค้นคว้า	๕
กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ	๖
๒ เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง	๘
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในทางการศึกษา	๑๐
✓ ๓ วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๑๕
แบบประชากร	๑๕
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๖
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการเกี่ยวกับข้อมูล	๒๐
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๔
การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๔
ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ จำแนก ตามองค์ประกอบขวัญ	๒๔
ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี	๔๐

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๕๓
ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ	๖๔
๕ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๗๔
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	๗๔
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๗๕
การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๕
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๖
การอภิปรายผล	๘๕
ข้อเสนอแนะ	๘๖
บรรณานุกรม	๘๘
ภาคผนวก	๑๐๓

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ จำนวนโรงเรียนราษฎร์แต่ละมาตรฐานโรงเรียนและจำนวนครู ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	๑๖
๒ รายชื่อโรงเรียนราษฎร์ว่าแนกตามมาตรฐานโรงเรียนและจำนวน ครูสอนชั้นประถมศึกษาและ ชั้นมัธยมศึกษาที่ทำการทดสอบ ..	๑๘
๓ จำนวนแบบสอบถามที่แจกให้กับครูและใช้ได้ โดยจำแนกตาม มาตรฐานโรงเรียน	๒๑
๔ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละ องค์ประกอบของกลุ่มครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ.	๒๔
๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์ จำแนกตามมาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ	๒๘
๖ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็นรายคู่ จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน	๒๙
๗ กายีสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถม ศึกษา กับกลุ่มครูสอนมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม.....	๓๐
๘ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม.	๓๓
๙ วิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มระยะเวลาทำงาน	๓๕
๑๐ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ. สูงหรือเทียบ เท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม ..	๓๖

- ๑๑ วิเคราะห์ความแปรปรวนของซ้ำ ของครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า
ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และปริญญามหาบัณฑิต ในโรง
เรียนราษฎรโดยส่วนรวม ๓๘
- ๑๒ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับซ้ำที่เป็น
รายกลุ่ม ของครูผู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนราษฎรโดยส่วนรวม ๓๘
- ๑๓ การนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างซ้ำของครูสอนชั้น
ประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบ
ซ้ำ ในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานที่ ๔๐
- ๑๔ คะแนนเฉลี่ยของระดับซ้ำและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละ
องค์ประกอบซ้ำของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี
๓ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎรมาตรฐาน
ที่ ๔๓
- ๑๕ วิเคราะห์ความแปรปรวนของซ้ำของครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป ในโรง
เรียนราษฎรมาตรฐานที่ ๔๖
- ๑๖ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับซ้ำที่เป็น
รายกลุ่มของครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี
๓ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร
มาตรฐานที่ ๔๗
- ๑๗ คะแนนเฉลี่ยของระดับซ้ำและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละ
องค์ประกอบซ้ำของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า
ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และปริญญามหาบัณฑิต ในโรง
เรียนราษฎรมาตรฐานที่ ๔๘

๑๘	วิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์ มาตรา ๒๖ จำแนกตามวุฒิการึกษา	๕๑
๑๙	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็นรายครู ของครูผู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี	๕๒
๒๐	ค่านัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนชั้น ประถมศึกษา และสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบ ขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๕๓
๒๑	คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละ องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน ปานกลาง	๕๖
๒๒	วิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๕๘
๒๓	คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละ องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กค. และต่ำกว่า ป.กค. สูงหรือเทียมเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียน ราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๖๐
๒๔	วิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีวุฒิ ป.กค. และต่ำกว่า ป.กค. สูง หรือเทียมเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๖๓

๖๔	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญ เป็นรายกลุ่มของครูที่ว่าง ๗. กค. และต่ำกว่า ๗. กค. สูงหรือ เทียบเท่า และปริญญาคณะและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์ มาตรฐานปานกลาง	๖๔
๖๖	ค่านัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนชั้น ประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ	๖๕
๖๗	คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละ องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์ มาตรฐานต่ำ	๖๘
๖๘	วิเคราะห์ความแปรปรวนและขวัญของครูที่มีระยะ ระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ใน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ	๗๐
๖๙	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญ เป็นรายกลุ่มของครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์ มาตรฐานต่ำ	๗๑
๗๐	ค่านัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ๗. กค. และต่ำกว่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิ ๗. กค. สูงหรือเทียบเท่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ	๗๒

บัญชีกราฟ

กราฟ

หน้า

๑	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูในโรงเรียนราษฎร์ บาตรฐานที่ ปานกลาง และต่ำ จำแนกตามองค์ประกอบวิชาชีพ	๒๖
๒	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม	๓๑
๓	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป จำแนกแต่ละองค์ประกอบวิชาชีพ ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม	๓๔
๔	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูที่ปฏิบัติ ป. กค. และต่ำกว่า ป. กค. สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตาม องค์ประกอบวิชาชีพในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม	๓๗
๕	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา และกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบวิชาชีพ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่	๔๑
๖	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป จำแนกตาม องค์ประกอบวิชาชีพ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่	๔๔
๗	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูที่ปฏิบัติ ป. กค. และต่ำกว่า ป. กค. สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตาม องค์ประกอบวิชาชีพ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่	๔๘
๘	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับชีวิตของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบวิชาชีพ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง	๔๘

๕. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับวุฒิ ของกลุ่มครูที่มีระยะทำงาน
๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป
จำแนกตามองค์ประกอบวุฒิ ในโรงเรียนรามัญมาตรฐาน
ปานกลาง ๔๗
๑๐. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับวุฒิของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า
ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตาม
องค์ประกอบวุฒิ ในโรงเรียนรามัญมาตรฐานปานกลาง ๕๖
๑๑. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับวุฒิของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบวุฒิ
ในโรงเรียนรามัญมาตรฐานต่ำ ๕๖
๑๒. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับวุฒิของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาดำรงงาน
๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป จำแนกตาม
องค์ประกอบวุฒิ ในโรงเรียนรามัญมาตรฐานต่ำ ๕๘
๑๓. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับวุฒิของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า
กับกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า จำแนกตามองค์ประกอบ
วุฒิ ในโรงเรียนรามัญมาตรฐานต่ำ ๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน รัฐไม่สามารถจะจัดให้แก่ประชาชนได้เพียงพอ และทั่วถึง เนื่องจากรัฐไม่สามารถจะลงทุนในการจัดการศึกษาทั้งหมดได้ จึงได้ระบุไว้ใน แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ข้อ ๒๔ ว่า

"รัฐพึงเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระจัดการศึกษาได้ภายในขอบเขตที่รัฐกำหนด และรัฐจะต้องดูแลให้สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ทั้งที่จัดเป็นการศึกษาในระบบ โรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน และโครงการทางการศึกษาของชาติ ทั้งนี้การศึกษาที่เอกชนจัดขึ้น จะต้องไม่แสวงหาผลกำไรเกินควร"

ปรากฏว่ารัฐได้รับความร่วมมือจากเอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาและจัดตั้งโรงเรียน ราษฎร์ขึ้นทั่วประเทศ ในปัจจุบันปรากฏว่ามีโรงเรียนราษฎร์สามัญทั่วประเทศถึง ๒,๔๔๔ โรงเรียน ราษฎร์เหล่านี้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะรัฐ ยังต้องการและยังมีความรับผิดชอบในการดูแลการจัดการศึกษาของเอกชน เพื่อให้ได้มาตรฐาน เท่าที่ควร

การจัดการศึกษาโดยเอกชน กล่าวโดยทั่วไปยังมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำ ครูโรงเรียนราษฎร์ก็ไม่อยู่ในฐานะผู้นำทางวิชาการได้ เนื่องจากไม่มีวุฒิทางครูถึงร้อยละ ๓๒.๕๓ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเพียงร้อยละ ๖.๑๖ เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน : ๕๖) นอกจากนี้โรงเรียนราษฎร์ยังจัดดำเนินการโดยนักธุรกิจที่ไม่ เข้าใจการศึกษาอย่างลึกซึ้ง และมุ่งดำเนินการเพื่อธุรกิจเป็นส่วนใหญ่อีกด้วย เพื่อที่จะได้ โรงเรียนดำรงอยู่ได้ โรงเรียนราษฎร์จะต้องมีการแข่งขัน และยกระดับมาตรฐานการศึกษา การบริการให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนให้มากที่สุด โรงเรียนใดที่ไม่สามารถจะทำได้ก็ต้อง

ล้มเลิกกิจการหรือหยุดกิจการจำนวน ๑๑๒ โรง ยุบชั้นเรียน ๘๓ โรง และมีครูถูกให้ออกเพราะขัดแย้งกับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๑,๓๘๖ คน (ฝ่ายการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒๕๒๒ : ๑) และนอกจากนี้ยังประสบปัญหาทางการเงิน รายได้ไม่พอกับรายจ่ายอีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปสาเหตุได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒๕๑๘: อัครสำเนา)

๑. โรงเรียนจะต้องจ่ายเงินเดือนตามวุฒิตามกฎหมายใหม่ และต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูในโรงเรียนราษฎร์อีกร้อยละ ๓ ของเงินเดือน แม้ว่ารัฐจะให้การอุดหนุนเป็นเงินสมทบเงินเดือนครูเพิ่มขึ้นจากเดิม แต่มีได้ให้การอุดหนุนเพิ่มที่เท่าที่โรงเรียนต้องจ่ายเพิ่มขึ้น

๒. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตไว้นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญยังต่ำกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนพึงจ่าย

๓. โรงเรียนรัฐบาลขยายตัวอย่างกว้างขวาง ทำให้จำนวนนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ลดลง เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้รายได้ของโรงเรียนลดลง

๔. การเพิ่มเงินเดือนครูทุกปีและจะเป็นผลทำให้โรงเรียนต้องจ่ายเงินสมทบร้อยละ ๓ ของเงินเดือนเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว แม้มีรายได้คงเดิม

สาเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้น (ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ต้องหาวิธีลดค่าใช้จ่ายลงด้วยการจ้างครูที่มีวุฒิต่ำ จ่ายเงินเดือนครูไม่เต็มวุฒิ และลดจำนวนครูลง โดยได้รับผิดชอบต่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้คุณภาพทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านครูต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาลมาก และครูที่มีวุฒิมักจะถือเอาโรงเรียนราษฎร์เป็นศาลาพักนอน เมื่อได้งานที่ดีกว่าก็ลาออก ก่อให้เกิดปัญหาครูลาออกกลางคันบ่อย ๆ ทั้งนี้เพราะครูซึ่งเป็นบุคลากรหลัก ขาดความมั่นคงในการทำงาน ขาดโอกาสที่จะก้าวหน้า ขาดความรับผิดชอบ และความตั้งใจที่จะทำงานให้แก่โรงเรียน

โรงเรียนอย่างเต็มที่ ขาดสวัสดิการที่เหมาะสม จึงทำให้โรงเรียนประสบปัญหาครูลาออกอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (พ.ร.บ. ไซยเคช ๒๕๑๔ : ๑๑) (นอกจากนี้ครูโรงเรียนราษฎร์ก็มิได้รับการยอมรับในสังคม จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างครูโรงเรียนราษฎร์กับครูโรงเรียนรัฐบาลมาก / เจ้าของและผู้จัดการส่วนใหญ่มุ่งหวังกำไรเท่านั้น / มิได้เอาธุรกิจของตนเป็นเครื่องมือไปสู่ผลการศึกษา จึงทำให้เกิดปัญหา (บรรจง ชูสกุลชาติ ๒๕๑๒ : ๑๒๐) หากพิจารณาปัญหาดังกล่าว / พอจะมองเห็นได้ว่า ครูโรงเรียนราษฎร์น่าจะได้รับความกระทบกระเทือนมาก โดยเฉพาะระดับขวัญของคณะกรรมการจะอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง และควรได้รับการบำรุงรักษาให้มีระดับสูงขึ้น เพราะขวัญมีผลต่อการปฏิบัติงานของครู และมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนราษฎร์ด้วย หากครูมีขวัญดี โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือ ร่วมใจ ได้ทั้งผลงานและน้ำใจและยังทำให้เกิดผลดีแก่เป้าหมายและความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนด้วย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความสนใจที่จะประเมินระดับขวัญและพัฒนาให้อยู่ในระดับสูงสุดอีกด้วย

ปัญหาของโรงเรียนราษฎร์มีมากและแตกต่างกันไป และน่าจะกระทบกระเทือนต่อขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ฉะนั้นจึงควรที่จะได้มีการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหและบำรุงขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ เพื่อให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการจัดการศึกษาโดยเอกชน จะได้พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับมาตรฐานโรงเรียน ระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานครได้ปรับปรุงการบริหารงาน การให้สวัสดิการต่าง ๆ และการบำรุงขวัญของคณะครูให้สูงขึ้น ยังใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยเอกชนให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสูงขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังช่วยให้โรงเรียนราษฎร์ใช้เป็นแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเฉพาะขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญศึกษาระดับที่เปิดสอนชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยมีข้อตกลงดังนี้

๑. ครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎร์มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑ ปี
๒. ประชากรที่จะศึกษาค้นคว้ามีจำนวน ๓,๐๔๓ คน จาก ๕๔ โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจะสุ่มมาประมาณร้อยละ ๕๐ ของประชากรทั้งหมด

ตัวแปรที่จะศึกษา

๑. ตัวแปรอิสระ จำแนกออกเป็น ๔ ตัวแปร คือ
 - ๑.๑ มาตรฐานโรงเรียน แบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้แก่

- ๑.๑.๑ มาตรฐานค
- ๑.๑.๒ มาตรฐานปานกลาง
- ๑.๑.๓ มาตรฐานต่ำ
- ๑.๒ ระดับชั้นที่สอน แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ
 - ๑.๒.๑ เปิดสอนตั้งแต่ ป.๑ - ป.๖
 - ๑.๒.๒ เปิดสอนตั้งแต่ ม.๑ - มศ.๓
- ๑.๓ ระยะเวลาทำงานของครู แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ
 - ๑.๓.๑ ๑ ปี ถึง ๓ ปี
 - ๑.๓.๒ ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี
 - ๑.๓.๓ ๖ ปี ขึ้นไป
- ๑.๔ วุฒิกรุ แบ่งออกเป็น ๓ วุฒิ คือ
 - ๑.๔.๑ ปริญญาตรีและสูงกว่า
 - ๑.๔.๒ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า
 - ๑.๔.๓ ป.กศ.และต่ำกว่า

๒. ตัวแปรตาม คือระดับขวัญ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- ๑. ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน
- ๒. ขวัญของครูที่สอนในโรงเรียนราษฎร์ที่มีมาตรฐานต่างกัน แตกต่างกัน
- ๓. ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับขวัญแตกต่างกัน
- ๔. ครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน มีระดับขวัญแตกต่างกัน
- ๕. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีระดับขวัญแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ขวัญ หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อความรับผิดชอบวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ซึ่งแสดงออกให้เห็นได้จากการเต็มใจในการทำงาน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประเมินผลขวัญจากแบบสอบถามขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดแปลงจากทิพาพันธ์ สังฆพงษ์ และชวน เตียวกุล โดยจะจำแนกความรู้สึก ๖ องค์ประกอบด้วยกัน คือ

๑.๑ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง หมายถึง ความรู้สึกที่ครูโรงเรียนราษฎร์คิดว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน มีความสำคัญต่อกลุ่มการทำงาน และบุคคลต่าง ๆ

๑.๒ ความรู้สึกรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจในการทำงานอย่างเข้มแข็งของครูโรงเรียนราษฎร์ การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นอย่างเต็มที่ และทำงานด้วยความเสียสละ ควบคู่ความสุจริต มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานทุกคน

๑.๓ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ หมายถึง ความรู้สึกที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต การได้มีโอกาสแสดงฝีมือในการทำงาน และศึกษาต่อเพื่อจะได้อีกมีความก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

๑.๔ ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกมั่นคงในงานที่ทำการได้รับการปฏิบัติอย่างทักเทียมกัน มีรายได้ดี และหลักประกันต่าง ๆ ในการทำงานอย่างเพียงพอ

๑.๕ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ และผลงานที่แล้มา

๑.๖ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน หมายถึง สัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีในหมู่ผู้ร่วมงาน มีการช่วยเหลือกันและกันเป็นอย่างดี ทั้งในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา

๒. ระดับขวัญ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามจัดระดับขวัญที่สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ตามแนวทางทิวาพันธ์ สังฆพงษ์ (ทิวาพันธ์ สังฆพงษ์ ๒๕๒๑ : ๔) คือ

๑. ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ ๑.๐๐ ถึง ๒.๔๔ จัดอยู่ในระดับขวัญต่ำ
๒. ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ ๒.๕๐ ถึง ๓.๔๔ จัดอยู่ในระดับขวัญปานกลาง
๓. ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๕๐ ถึง ๕.๐๐ จัดอยู่ในระดับขวัญสูง

๓. ครู หมายถึง ครูประจำการที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยได้รับเงินเดือนค่าจ้างเป็นประจำ

๔. โรงเรียนราษฎร์ หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์และเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพมหานคร

๕. มาตรฐานโรงเรียน หมายถึงข้อกำหนดมาตรฐานโรงเรียนราษฎร์โดย คณะกรรมการวิจัย เพื่อกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้ คือ

- ก. ผลการเรียนของนักเรียนทุกชั้น
- ข. อัตราการสอนของครู เงินเดือน
- ค. การจัดสรรค่าเนนการรายหัวและความสมคูลย์ของรายรับรายจ่าย
- ง. อาคารเรียน บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องพยาบาล ห้องพักรู ห้องธุรการ ห้องอาหาร สนามกีฬา
- จ. ห้องสมุด อุปกรณ์หมวดวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ
- ฉ. การบริหารภายในโรงเรียน ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ขวัญของครู เอกสารตามพระราชบัญญัติ เอกสารประจำชั้น เอกสารประกอบอื่น ๆ
- ช. โปรแกรมการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดให้มีสภามหาและชุมนุมนักเรียน

บทที่ ๒

เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษาและนักบริหารหลายท่านได้พยายามให้ความหมายของขวัญไว้หลายประการ เช่น ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร ๒๕๐๖ : ๑๕๒ - ๑๕๔) ให้ความหมายของขวัญไว้ว่า ขวัญ หมายถึง น้ำใจที่อยากจะทำงานให้ดี โดยสมัครใจและมีความสุขกับงาน เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารละเลยไม่ได้ ผู้บริหารที่ดีก็เหมือนแม่ทัพที่ดีคือ เวลาออกรบ ขวัญของทหารเป็นเรื่องใหญ่ แม่ทัพทุกคนต้องใช้เทคนิคนานาประการให้ทหารมีน้ำใจ และมีขวัญเสียก่อนจึงจะออกรบได้ แต่นักจิตวิทยาให้ความเห็นว่าขวัญ คือ ทัศนคติของแต่ละบุคคลในกลุ่มที่มีต่อกลุ่ม ขวัญของแต่ละบุคคลจะเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก ถ้าหากที่ใดมีขวัญของกลุ่มสูง ที่นั่น ก็จะมี

บุคคลสูงด้วย (สุรางค์ โค้วตระกูล ๒๕๑๔ : ๓๔๖ - ๓๔๘) ให้นิยามไว้ว่า ขวัญเป็นนามธรรม ไม่มีรูปร่าง ขวัญที่ดีเกี่ยวข้องความตั้งใจของคนที่จะอุทิศเวลาและร่างกายของตนเอง เพื่อสวัสดิภาพประสัคขององค์การ (สมพงษ์ เกษมสิน ๒๕๑๖ : ๔๕๓)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของขวัญอีกมาก เช่น นิโ ๓๔) กล่าวว่า ขวัญ คือความรู้สึกที่ท่าหรือพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ อย่างหนึ่งอย่างใดโดยไม่ย่อท้อ ไม่หยุดยั้งเพื่อผลงานร่วมกัน และเน ๑๕๖๔ : ๑๕) ให้ความหมายของขวัญไว้ว่า ขวัญ หมายถึง ทัศนคติของ ต่องานที่กระทำ ความพอใจในงานที่ท่าและการปรับตัวของบุคคลต่อสภาพแวดล้อม ทำงาน ความหมายของขวัญของนิโกรและเซอร์แมนสอดคล้องกับฟลิปโป (Flippo, ๑๕๖๗ : ๔๐๖) ที่ให้ความหมายของขวัญไว้ว่า ขวัญเป็นสภาพทางจิตใจหรือความรู้สึกของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะร่วมมือประสานงานกัน

จากความหมายของขวัญที่กล่าวมา จึงพอสรุปได้ว่า ขวัญเป็นสภาพทางจิตใจ เป็นทัศนคติที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการทำงานของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่จะทำงานด้วยความกระตือรือร้นเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของงาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในทางการศึกษา

ผู้บริหารที่ดีจะต้องสร้างขวัญและความพอใจให้แก่สมาชิกในองค์การ เพื่อให้ทุกคนทำงานด้วยความสมัครใจ ด้วยความตั้งใจมีความวิริยะ อุตสาหะ อยู่ในระเบียบวินัย มีความสุขและพึงพอใจในงานที่ทำ (อรุณ วัชรธรรม ๒๕๑๙ : ๒๑๒) เพื่อให้การสร้างขวัญในทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดประสิทธิผล จึงมีผู้ศึกษาเรื่องขวัญอย่างกว้างขวาง เช่น ผลการวิจัยเรื่อง ขวัญของครู นาเพียร์ (Napier. ๑๙๖๖ : ๑๒๒๔ - A) ได้สรุปไว้ว่า ขวัญของครูสัมพันธ์กับความเข้าใจและความซาบซึ้งของผู้บริหารที่มีต่อครูเป็นรายบุคคล ความมั่นใจและความสามารถของผู้บริหาร ความช่วยเหลือที่ครูได้รับจากการพิจารณาปัญหาด้านวินัย การให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่จะส่งผลถึงคณะครู ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ความเพียงพอในอุปกรณ์การสอน การมอบหมายการสอนที่เหมาะสม ความยุติธรรมและการมอบหมายงานพิเศษให้เท่าเทียมกัน การฝึกทางวิชาชีพซึ่งวัดตามโปรแกรมสำหรับครูประจำการ ความมั่นคงในอาชีพ นโยบายการให้ออกจากงาน ความยุติธรรมในการแจกจ่ายชั่วโมงสอน และเงินเดือนที่สามารถเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ที่ได้รับการฝึกหัดมาเท่าเทียมกัน

ขวัญของครูเกี่ยวข้องกับผู้บริหารหรือผู้นำเป็นอย่างมากจนเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการสร้างและรักษาขวัญของสมาชิกในโรงเรียน (Ellenburg. ๑๙๖๖ : ๔๔) กรีน (Green. ๑๙๖๙ : ๓๒๕๕ - A) พบว่าการเป็นผู้นำของครูใหญ่

เป็นสิ่งสำคัญต่อขวัญ ขวัญของครูขึ้นอยู่กับเพศ ประสบการณ์ในการสอน การตั้งใจ ความมั่นคงในตัวเอง และความไวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ครูที่มีขวัญสูง ได้แก่ ครูหญิง ครูที่เริ่มทำการสอน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ๖ ปี หรือมากกว่านั้น จากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอ ซอมเมอร์ (Sommers. ๑๙๙๐ : ๔๔๖ A) ได้สรุปผลการวิจัยว่า ครูใหญ่เป็นผู้กำหนดขวัญที่สำคัญที่สุด ครูส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนมากขึ้นและรู้สึกว่าขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหาร ครูส่วนใหญ่ไม่พอใจในหลักสูตรปัจจุบันและรู้สึกว่าต้องปรับปรุงเป็นอย่างมาก ส่วนเงินไม่ใช่ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญอย่างมีนัยสำคัญ ในทำนองเดียวกันเบนเดอร์ (Bender . ๑๙๙๒ : ๓๔๔๔ - A) พบว่า ความสัมพันธ์ขวัญครูกับครูใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่กำหนดให้ขวัญสูง ขวัญต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่น ๆ เป็นอันดับรอง - ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่และเงินเดือนเกี่ยวข้องกับขวัญสูง ขวัญต่ำอย่างมาก อายุและประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวข้องกับขวัญ อย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ ๒๐ ปี ขึ้นไป มีขวัญอยู่ในระดับสูงสุดในเรื่องความสัมพันธ์ของครูกับครูใหญ่ * ได้มีการวิจัยเรื่องการศึกษาลักษณะผู้นำแบบต่าง ๆ ของครูใหญ่ที่ส่งผลต่อขวัญของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ณรงค์ รมณียกุล (ณรงค์ รมณียกุล ๒๕๑๙ : ๑๖) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ครูใหญ่มีลักษณะผู้นำแบบอัตตาธิปไตย เสรีนิยมและประชาธิปไตย มีผลต่อขวัญของครูใกล้เคียงกัน และครูใหญ่ที่มีวุฒิ ช่วงอายุ ประสบการณ์ต่างกัน มีลักษณะผู้นำทั้งสามแบบไม่แตกต่างกัน ครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าหรือสูงกว่า ส่งผลต่อขวัญของครูสูงกว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า นอกจากนี้ครูใหญ่ที่มีช่วงอายุต่างกันส่งผลต่อขวัญของครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสบการณ์ในการสอนนับว่ามีความสำคัญที่ส่งผลต่อขวัญอยู่เป็นอันมาก
 บริงค์แมน (Brinkman. ๑๙๖๙ : ๒๓๐๑ - A) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน
 ในโรงเรียนประถมศึกษา ก่อนที่มาสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีแนวโน้มว่าขวัญจะสูง
 ที่สุด และครูผู้หญิงมีขวัญสูงกว่าครูชาย นอกจากนี้ ฮิลลี่ (Healy. ๑๙๗๐ : ๒๖๔๐-A)
 ยังพบว่า ขวัญค่าของครูเกี่ยวข้องกับสถานภาพ ความมั่นคงทางการเงิน การมีส่วนร่วม
 ในการบริหาร ความก้าวหน้าในวิชาชีพ การเป็นสมาชิกใหม่ และความมั่นคงในการ
 ทำงาน สภาพการทำงานส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญของครู ได้แก่ เพศ อายุ
 ประสบการณ์ในการสอน การเตรียมตัวทางวิชาการและประกาศนียบัตร และการวิจัย
 ขวัญของครูในเขตโรงเรียนของรัฐ ศกโลกาเหนือ โดยใช้แบบสอบถาม Purdue
 Teacher Opinionnaire เบอร์กิธ (Bergeth. ๑๙๗๑ : ๒๒๙๓-A) ได้สรุปผล
 การวิจัยไว้ ดังนี้

๑. กลุ่มครูที่มีประสบการณ์มากมีขวัญสูง ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
 ครูใหญ่ ความพอใจในการสอน การสนับสนุนทางการศึกษาของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก
 และความสะดวกและการบริหารโรงเรียน

๒. กลุ่มครูที่มีการศึกษาน้อย มีขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีการศึกษามากในด้าน
 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูใหญ่ เงินเดือนและการสนับสนุนทางการศึกษาของชุมชน

๓. กลุ่มครูหญิงมีขวัญสูงกว่ากลุ่มครูชาย ในด้านความพึงพอใจในการสอน
 สถานภาพและการสนับสนุนทางการศึกษาของชุมชน

๔. ขวัญของครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อแบ่งครูตามอายุ

๕. กลุ่มครูที่มีเงินเดือนต่ำสุด มีความพึงพอใจในการสอนสูงกว่ากลุ่มครูที่มี
 เงินเดือนสูง

๖. กลุ่มครูที่มีเงินเดือนเพิ่มในเปอร์เซ็นต์สูง มีขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีเงินเดือน
 เพิ่มในอัตราต่ำในด้านเงินเดือนครู

ผลการศึกษาของ เบนเคอร์ ฮิลี และเบอร์เกธ ยืนยันว่าอายุ และประสบการณ์ ในการสอนของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของครู นอกจากนี้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ครูใหญ่กับครู ความสัมพันธ์ระหว่างครู และสถานภาพของครูเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการทำงานของครูเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เทอร์รี่ (Terry. ๑๙๗๒ : ๒๒๕ - A) ยังวิจัยพบอีกว่า ขวัญของครูที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสัมพันธ์กับจำนวน รอบของปีประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในระบบ ระดับการสอน ขนาดของระบบ และแบบของโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์มากมีคะแนนเฉลี่ยของขวัญสูง ผลการวิจัยของ เทอร์รี่สอดคล้องกับ นานซ์ (Nance. ๑๙๗๕ : ๑๕๕๒ - A) ซึ่งพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในวิชาชีพ ๑๐ ปี หรือมากกว่านั้น จัดตัวเองให้มีขวัญสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย

สุชน จุฑาทิพย์ (สุชน จุฑาทิพย์ ๒๕๑๕ : ๑๓๕ - ๑๓๙) ได้ทำการวิจัย ขวัญในการปฏิบัติงานของนักวิชาการ พบว่า ขวัญของนักวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อขวัญในระดับค่อนข้างสูง ส่วนปัจจัยด้านความรู้สึก รับผิดชอบ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความรู้สึกมั่นคงและความรู้สึกพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง*และวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครู วีระชาติ แก้วไสย (วีระชาติ แก้วไสย ๒๕๑๔ : ๒๒ - ๒๕) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า

๑. ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย มีความพึงพอใจต่อความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ ความปลอดภัยในการทำงานในระดับสูง และมีความ พึงพอใจนโยบายและการบริหาร เงินเดือน ความเป็นอยู่ส่วนตัวและลักษณะของงาน อยู่ในระดับต่ำ องค์ประกอบที่มีแนวโน้ม ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

องค์ประกอบที่มีแนวโน้มทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ นโยบายและการบริหาร เงินเดือน ลักษณะงาน และฐานะทางอาชีพในสายตาของสังคม

๒. สังกัด อายุราชการและวุฒิทางครุโดยส่วนรวม ไม่ทำให้ความรู้สึกต่อองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแตกต่างกัน

มัลลวีร์ ห่อสกุลกล (มัลลวีร์ ห่อสกุลกล ๒๕๒๐ : ๔๔) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญของครูแนะแนว พบว่าขวัญของครูแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบของขวัญของครูแนะแนวเรียงตามลำดับความสำคัญ เห็นว่าความสัมพันธ์กับผู้นับขวัญชาติมีความสำคัญอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ความสัมพันธ์กับนักเรียน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน สภาพความพึงพอใจในงาน เงินเดือน โอกาสก้าวหน้า และสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายในการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและความเหมาะสมของปริมาณงานที่รับผิดชอบ

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

มวลประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครของปีการศึกษา ๒๕๒๒ จำนวน ๕๔ โรงเรียน ต้องเป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนั้น ๆ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๐๔๓ คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

๑. โรงเรียน จำนวนโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๔ โรงเรียน แบ่งตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ๓ ประเภท คือ โรงเรียนมาตรฐานดี จำนวน ๒๔ โรงเรียน มาตรฐานปานกลาง จำนวน ๕๕ โรงเรียน และมาตรฐานต่ำ จำนวน ๔ โรงเรียน สุ่มโรงเรียนแต่ละมาตรฐานร้อยละ ๕๐ จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๓ โรงเรียน เป็นโรงเรียนมาตรฐานดี จำนวน ๑๔ โรงเรียน มาตรฐานปานกลาง จำนวน ๔๓ โรงเรียน และมาตรฐานต่ำ จำนวน ๔ โรงเรียน โดยวิธีสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling)

๒. ครู สุ่มเลือกครูจากโรงเรียนของแต่ละกลุ่มมาตรฐานโรงเรียนที่สุ่มไว้แล้ว แยกสุ่มครูออกเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างละร้อยละ ๕๐ จากจำนวนครู ๑,๔๐๖ คน ได้ครูทั้งสิ้น ๗๐๓ คน แยกเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษา จำนวน ๔๕๕ คน และครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน ๒๔๘ คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง ๑ แสดงจำนวนโรงเรียนแต่ละมาตรฐานโรงเรียนและจำนวน
ครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

มาตรฐานโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ที่เป็น มวลประชากร	จำนวนโรงเรียน ที่สุ่มได้	รวม	จำนวนครูที่สุ่มได้		รวม
				ประถม	มัธยม	
ก	๒๔	๑๔	๕๐๐	๑๖๓	๘๓	๒๕๐
ปานกลาง	๕๔	๒๕	๘๐๒	๒๕๔	๑๔๓	๔๐๖
ต่ำ	๔	๔	๑๐๔	๓๐	๒๒	๕๒
รวม	๘๒	๔๓	๑,๔๐๖	๔๔๗	๒๔๘	๗๐๓

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ ๑ เป็นรายละเอียดบางประการของครูโรงเรียนราษฎร์ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะบ่งให้ทราบถึงตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

๑. ระดับชั้นที่สอน
๒. ระยะเวลาทำงานของครู
๓. วุฒิการศึกษา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อความคำถามที่ใช้วัดขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert scales) ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๖ ประการ ได้แก่
 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
 ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน โดยจัดลำดับข้อถก
 กันดังนี้

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ข้อ ๑, ๒, ๓, ๓๓, ๓๔ และ ๕๔
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ ข้อ ๔, ๕, ๖, ๓๕, ๓๖, ๓๗ และ ๓๘
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ข้อ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒ และ ๔๓
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน ข้อ ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๔๒, ๔๓, ๔๔ และ ๕๔
๕. ความรู้สึกพอใจในการทำงาน ข้อ ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๕ และ ๕๖
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ข้อ ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๕๐, ๕๑, ๕๗ และ ๕๘

เกณฑ์การตอบมีดังนี้ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นอย่างแท้จริง
 โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ มีค่าคะแนนเท่ากับ ๕

เห็นด้วย หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นโดยทั่วไป มีค่าคะแนน
 เท่ากับ ๔

ไม่แน่ใจ หมายถึง ผู้ตอบตัดสินใจได้ยากหรือไม่เห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
 มีค่าคะแนนเท่ากับ ๓

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นโดยทั่วไป
 มีค่าคะแนนเท่ากับ ๒

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นอย่าง
 สิ้นเชิง โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ มีค่าคะแนนเท่ากับ ๑

การตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดให้ และพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้น ผู้ตอบเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดและให้ทำเครื่องหมาย
 ๐ ลงในช่องที่แสดงระดับความคิดเห็นนั้น แบบสอบถามทั้งสองตอนปรากฏใน
 ภาคผนวกหน้า ๑๐๕ - ๑๑๓

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. รวบรวมปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากแบบสอบถามของทิพาพันธ์ สังขพงษ์และชวน เตียวกุล
๒. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ไปทดสอบความแม่นยำในเนื้อหา (Face Validity) โดยตรวจสอบจากเอกสารคำราประกอบการค้นคว้าวิจัย และจัดส่งให้นิสิตปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และคณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบ แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
๓. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดสอบกับครูโรงเรียนราษฎร์ จำนวน ๕ โรงเรียน และครูจำนวน ๕๐ คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม

ตาราง ๒ รายชื่อโรงเรียนราษฎร์จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน
และจำนวนครูที่สอนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ทำการทดสอบ

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนครู	
	สอนชั้นประถม	สอนชั้นมัธยม
<u>มาตรฐานดี</u>		
๑. แอ็คแวนทีส เอกมัย	๓	๓
๒. ชัยรินทร์วิทยา บางเขน	๕	๕
๓. สมิทธิโชติ	๕	๕
๔. เทเวศรวิทยาลัย	๕	๕
๕. เสาวณิตวิทยาการ	๕	๕
<u>มาตรฐานปานกลาง</u>		
๖. เลิศพัฒนาศึกษา	๔	๒
๗. ภารตวิทยาลัย	๓	๓
๘. ปิ่นวัฒนา	๕	๕
๙. เทพสัมฤทธิ์วิทยา	๓	๓
๑๐. ปรีชวิกรณ์วิทยา	๓	๓
<u>มาตรฐานต่ำ</u>		
๑๑. สุภัทรา	๖	๔
๑๒. ศุภกรณ์วิทยา	๕	๕
๑๓. ชำรงวิทย์	๓	๓
๑๔. บริบูรณ์ศิลปศึกษา	๓	๓
๑๕. พัฒนวิทย์	๖	๔
รวม ๑๕ โรงเรียน	๕๑	๕๕

๓. นำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นจาก
ครูที่มีใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน นำมาตรวจได้คะแนนแต่ละข้อตาม
เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ รวมคะแนนทั้งหมดของแต่ละคนจัดเรียงลำดับ
คะแนนจากสูงไปหาค่า เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีแบ่งกลุ่มสูง-ต่ำพวกละ
๒๐% ทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยหาอัตราส่วนวิกฤติ t - test
(Ferguson. ๑๙๙๑ : ๑๕๒) ทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อ คำที่ได้ คือ
ค่าอำนาจจำแนก เมื่อได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อแล้ว จึงเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกสูง เชื่อมั่นได้ที่ระดับ .๐๕ ทุกข้อ รวม ๕๕ ข้อ ดังแสดงไว้ใน
ภาคผนวกหน้า ๑๖๖ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง ๕๕ ข้อ
อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n \cdot s_t^2 - \sum s_1^2}{n - 1 \cdot s_t^2}$$

(Magnuson. 1967 : 116)

และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .๙๓๔

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน โดยออกหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนราษฎร์ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดย
ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี การเก็บข้อมูลครั้งนี้ได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด
๔๐๐ ชุด ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน ๒๕๕ ชุด มีแบบสอบถามที่
ไม่สมบูรณ์ จำนวน ๕ ชุด จึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน ๒๕๐ ชุด คิด
เป็นร้อยละ ๘๖.๒๕ ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด โดยมีรายละเอียด

เกี่ยวกับแบบสอบถามดังตาราง ๓

ตาราง ๓ จำนวนแบบสอบถามที่แจกให้กับครูและใช้ได้ โดยจำแนก
 ตามมาตรฐานโรงเรียน

มาตรฐานโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่แจก	จำนวนแบบสอบถามที่ใช้ได้	ร้อยละ
มาตรฐานดี	๒๕๐	๒๔๐	๘๒.๓๕
มาตรฐานปานกลาง	๔๔๐	๓๕๘	๘๐.๔๕
มาตรฐานต่ำ	๓๐	๕๒	๑๗.๒๘
รวม	๘๐๐	๖๕๐	๘๑.๒๕

๒. การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล

๒.๑ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน ๖๕๕ ชุด มาคัดเลือก
 ไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลครบสมบูรณ์จำนวน ๖๕๐ ชุด

(๒.๒) ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกไว้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒.๓ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติ ดังนี้

๑. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

๑.๑ ค่าคะแนนเฉลี่ย

๑.๒ ค่าความแปรปรวน

๑.๓ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. เปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูที่สอนระดับชั้นและวุฒิต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ ในกรณี $N < 30$ โดยใช้ t - test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

(Glass and Standly, 1970 : 295)

ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของการวิจัยมีลักษณะ ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างได้มาอย่างสุ่มและเป็นอิสระแก่กัน

๒. กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นอิสระแก่กัน

๓. ความแปรปรวนของประชากรทั้งสองกลุ่มมีค่าเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)

๔. กลุ่มประชากรทั้งสองมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

๕. มีสมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis) ว่า $H_0: \mu_1 = \mu_2$

๓. เปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูที่สอนระดับชั้นต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์ มาตรฐานต่ำและปานกลาง กรณี $N > 30$ โดยใช้ t - test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

(Ferguson, 1971 : 152)

ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของการวิจัย มีลักษณะดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างได้มาอย่างสุ่มและเป็นอิสระแก่กัน
๒. กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นอิสระแก่กัน
๓. ความแปรปรวนของประชากรทั้งสองกลุ่มมีค่าเท่ากัน

(กรณีไม่รู้ σ_1^2, σ_2^2)

๔. กลุ่มประชากรทั้งสองมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ
๕. มีสมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

ว่า $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

๔. เปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูที่อยู่ในโรงเรียนมาตรฐานดีปานกลางและต่ำ และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงานและวุฒิต่างกันในแต่ละมาตรฐานโรงเรียน โดยใช้ F - test จากสูตร

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

(Lindquist. 1956 : 56)

ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของการวิจัยมีลักษณะดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างได้มาอย่างสุ่มและเป็นอิสระแก่กัน
๒. กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มเป็นอิสระแก่กัน
๓. ความแปรปรวนของประชากร มีค่าเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma_3^2$)
๔. การแจกแจงของประชากร เป็นการแจกแจงแบบโค้งปกติ
๕. มีสมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

ว่า $H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$

เมื่อทดสอบ F - test แล้วหากพบความแตกต่างจึงใช้ q - statistic
ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูที่สอนระดับชั้น
ระยะเวลาทำงานและวุฒิต่างกัน จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานดี ปานกลางและต่ำ

๒. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู จำแนกตาม
ระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงานและวุฒิครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี

๓. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูจำแนกตามระดับ
ชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

๔. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูจำแนกตามระดับ
ชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ

การเปรียบเทียบระดับขวัญได้ยึดเกณฑ์ ดังนี้

๑. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ ถึง ๒.๔๔ จัดอยู่ในระดับขวัญต่ำ

๒. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐ ถึง ๓.๔๔ จัดอยู่ในระดับขวัญปานกลาง

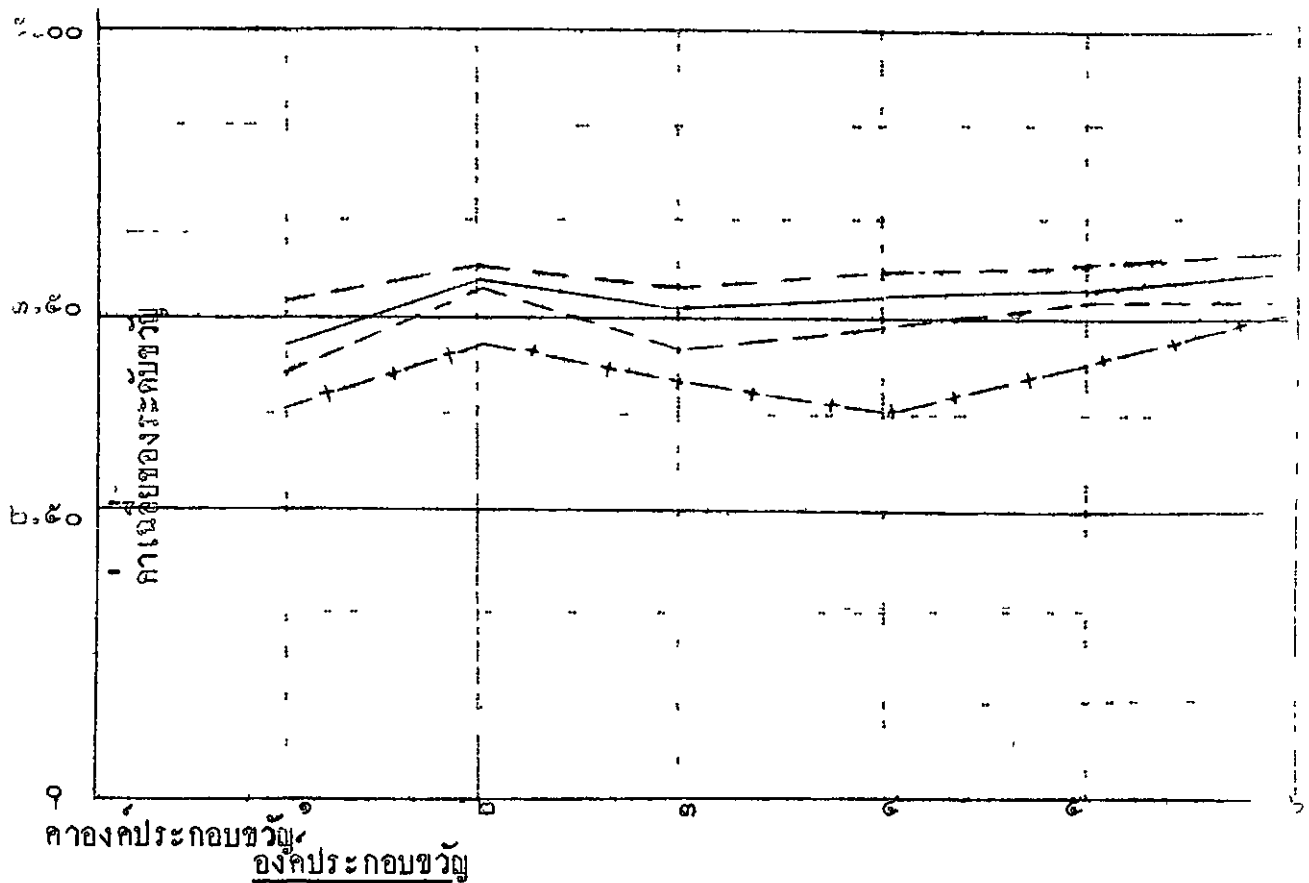
๓. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐ ถึง ๕.๐๐ จัดอยู่ในระดับขวัญสูง

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูในโรงเรียน
ราษฎร์ มาตรฐานดี ปานกลางและต่ำ จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ

ตาราง ๔ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและกำลังใจแบบมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบขวัญของ
กลุ่มครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ

องค์ประกอบขวัญ	เฉลี่ยขวัญของครู ทั้ง ๓ มาตรฐาน		โรงเรียน มาตรฐานดี		โรงเรียน มาตรฐาน ปานกลาง		โรงเรียน มาตรฐานต่ำ	
	$\bar{X}$ N = ๖๕๐	S^2	N = ๒๕๐	S^2	$\bar{X}$ N = ๓๕๔	S^2	$\bar{X}$ N = ๕๒	S^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๔๔๘๑	๐.๕๓๙๙	๓.๒๙๔๐	๐.๕๕๔๙	๓.๕๔๔๓	๐.๔๔๔๔	๓.๐๙๐๙	๐.๖๖๕๑
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๓๑๓๐	๐.๒๙๔๕	๓.๖๖๓๖	๐.๓๒๓๓	๓.๓๔๒๖	๐.๒๓๔๐	๓.๔๐๓๓	๐.๓๔๙๙
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๕๑๔๔	๐.๔๕๓๓	๓.๓๖๔๔	๐.๕๖๕๖	๓.๖๓๖๖	๐.๓๖๖๕	๓.๒๔๔๑	๐.๓๔๕๒
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๖๑๕๕	๐.๔๒๓๓	๓.๔๕๖๑	๐.๕๑๓๓	๓.๓๕๐๓	๐.๔๔๔๙	๓.๓๑๖๑	๐.๖๑๐๑
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๖๖๓๓	๐.๓๐๔๙	๓.๕๕๔๒	๐.๓๐๕๓	๓.๓๓๐๑	๐.๒๕๖๐	๓.๓๔๔๙	๐.๒๕๑๙
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๓๒๔๒	๐.๕๐๕๒	๓.๕๓๕๐	๐.๖๓๕๕	๓.๔๔๔๓	๐.๓๓๙๙	๓.๕๑๕๔	๐.๔๖๒๐
รวม	๓.๖๒๔๓	๐.๓๒๒๙	๓.๔๔๕๐	๐.๓๖๓๓	๓.๓๓๖๖	๐.๒๖๒๕	๓.๓๔๔๒	๐.๓๔๔๙

กราฟ ๑ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูใน
โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่ ปานกลางและต่ำ จำแนกตาม
องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	— — —	โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานสูง
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	- . -	โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	— + —	โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	—	ขวัญเฉลี่ยทั้ง ๓ มาตรฐาน
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ		
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

จากข้อมูลในตาราง ๘ และ กราฟ -๑ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบขวัญแล้ว พบว่า ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูงแทบทั้งสิ้น โดยมีเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานและความรู้สึกรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงสุดและใกล้เคียงกัน คือ ๓.๗๒๔๒ และ ๓.๗๑๘๐ ตามลำดับ อันับรองลงมา คือ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญ ๓.๖๖๗๗ และ ๓.๖๑๕๕ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานโรงเรียนพบว่า ครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และความรู้สึกรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงทุกองค์ประกอบ โดยมีเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = ๓.๘๔๔๓$) ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในอันดับรองและใกล้เคียงกัน คือ ๓.๗๔๒๖, ๓.๗๓๐๑ และ ๓.๗๕๐๑ ตามลำดับ ส่วนครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกองค์ประกอบ เว้นแต่ความสัมพันธ์ในหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = ๓.๕๑๕๔$)

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูในโรงเรียนราษฎร์ทั้งสามมาตรฐานมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่า กลุ่มครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง ๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียน
ราษฎร์ จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน คือ ปานกลาง และต่ำ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๔๔๔๔๑.๓๕๐๐	๒๒๒๒๐.๖๗๕	๒๔.๓๒๐๓ **
ภายในกลุ่ม	๖๔๗	๖๔๔๔๓๒.๑๕๐๐	๑๐๐๘.๑๒๘	
รวม	๖๔๙	๑๐๘๘๗๓.๕๐๐๐		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ $F_{.๐๑}(๒, ๖๔๗) = ๔.๖๖$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๕ พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนราษฎร์ที่มีระดับมาตรฐานต่างกัน มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๒ ซึ่งตั้งไว้ว่า ขวัญของครูที่สอนในโรงเรียนราษฎร์ที่มีระดับมาตรฐานต่างกัน แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงใช้ t - statistic ทดสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง ๖

ตาราง ๖ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของ ระดับขวัญ
เป็นรายคู่ จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน

มาตรฐานโรงเรียน		ค่า	ที่	ปานกลาง
	คะแนนเฉลี่ย	๑๔๗.๓๐๗	๒๐๖.๒๐๕	๒๒๐.๖๓๕
ค่า	๑๔๗.๓๐๗	—	๘.๘๘๘*	๒๓.๓๒๘**
ที่	๒๐๖.๒๐๕	—	—	๑๔.๔๓**
ปานกลาง	๒๒๐.๖๓๕	—		
			$r = ๒$	$r = ๓$
	$q .๕๕ (r, b, d, t)$		๒.๗๗	๓.๓๑
$\sqrt{MS \text{ error}/n}$	$q .๕๕ (r, b, d, t)$		๘.๑๓๘๔	๔.๗๒๒๗
	$q .๕๕ (r, b, d, t)$		๓.๖๔	๔.๑๒
$\sqrt{MS \text{ error}/n}$	$q .๕๕ (r, b, d, t)$		๑๐.๖๕๖๕	๑๒.๑๐๗๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๖ แสดงว่าระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน
ปานกลางสูงกว่า ครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่ และมาตรฐานต่ำอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานที่
สูงกว่าครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ {

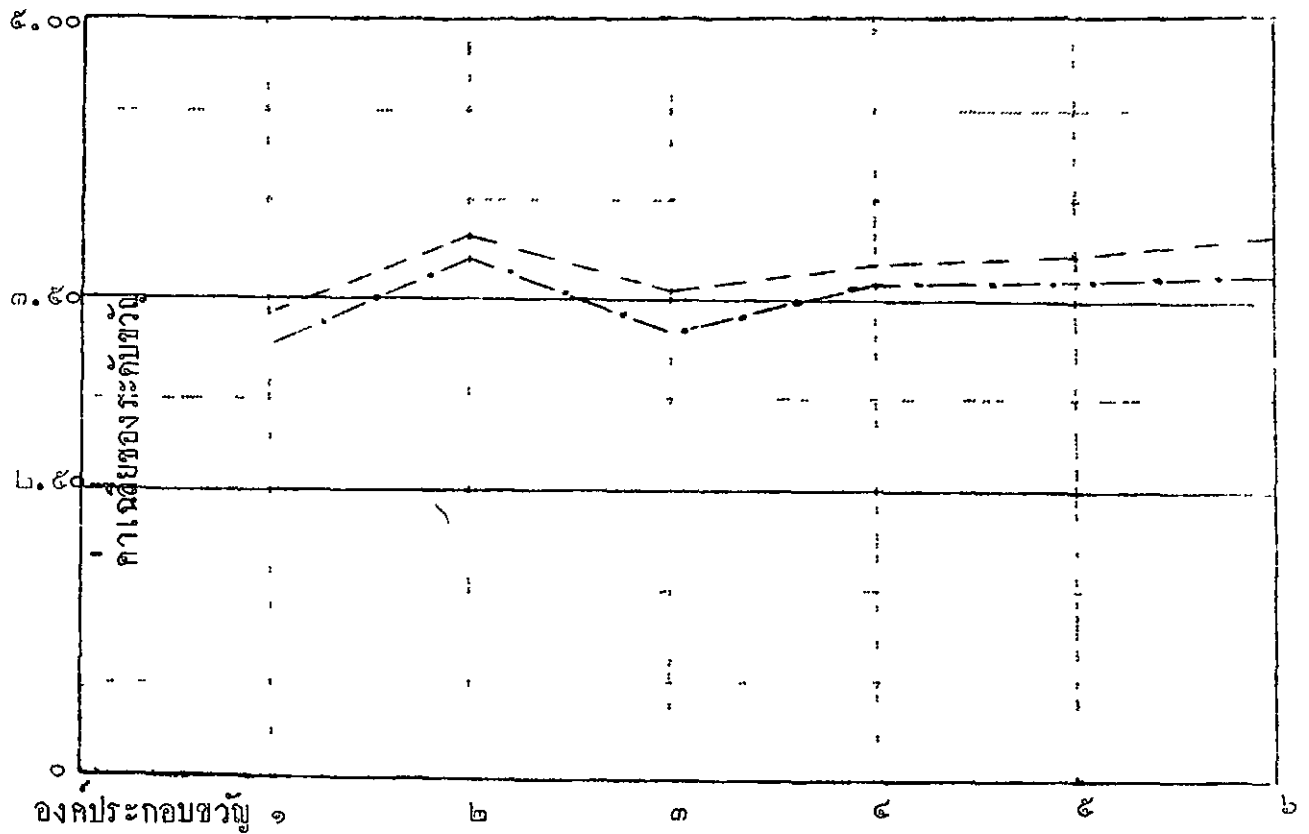
ตาราง ๘ คำนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครู
สอนชั้นประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์
โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ	ครูสอนชั้นประถมศึกษา		ครูสอนชั้นมัธยมศึกษา		t df = ๖๘
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๔๘๕๐	๐.๔๖๘๑	๓.๓๓๖๕	๐.๖๕๕๑	๑.๘๖๒๐
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๓๕๖๓	๐.๒๔๑๓	๓.๖๓๔๕	๐.๓๓๕๓	๒.๓๓๑๓ *
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๕๕๕๑	๐.๔๑๓๐	๓.๔๓๔๐	๐.๕๒๒๓	๒.๒๖๓๐ *
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๖๕๒๔	๐.๓๕๐๓	๓.๕๔๕๑	๑.๐๑๖๖	๑.๔๖๑๒
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๓๒๖๑	๐.๒๔๖๒	๓.๕๖๒๖	๐.๓๔๓๐	๓.๓๐๓๔ **
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๓๔๔๔	๐.๔๓๐๑	๓.๖๔๔๔	๐.๕๔๔๐	๒.๕๔๓๕ *
รวม	๓.๖๓๓๕	๐.๒๓๕๓	๓.๕๓๓๐	๐.๓๕๔๔	๒.๘๔๓๖ **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

กราฟ ๒ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูสอน
ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

- — — — — กลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
— — — — — กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา

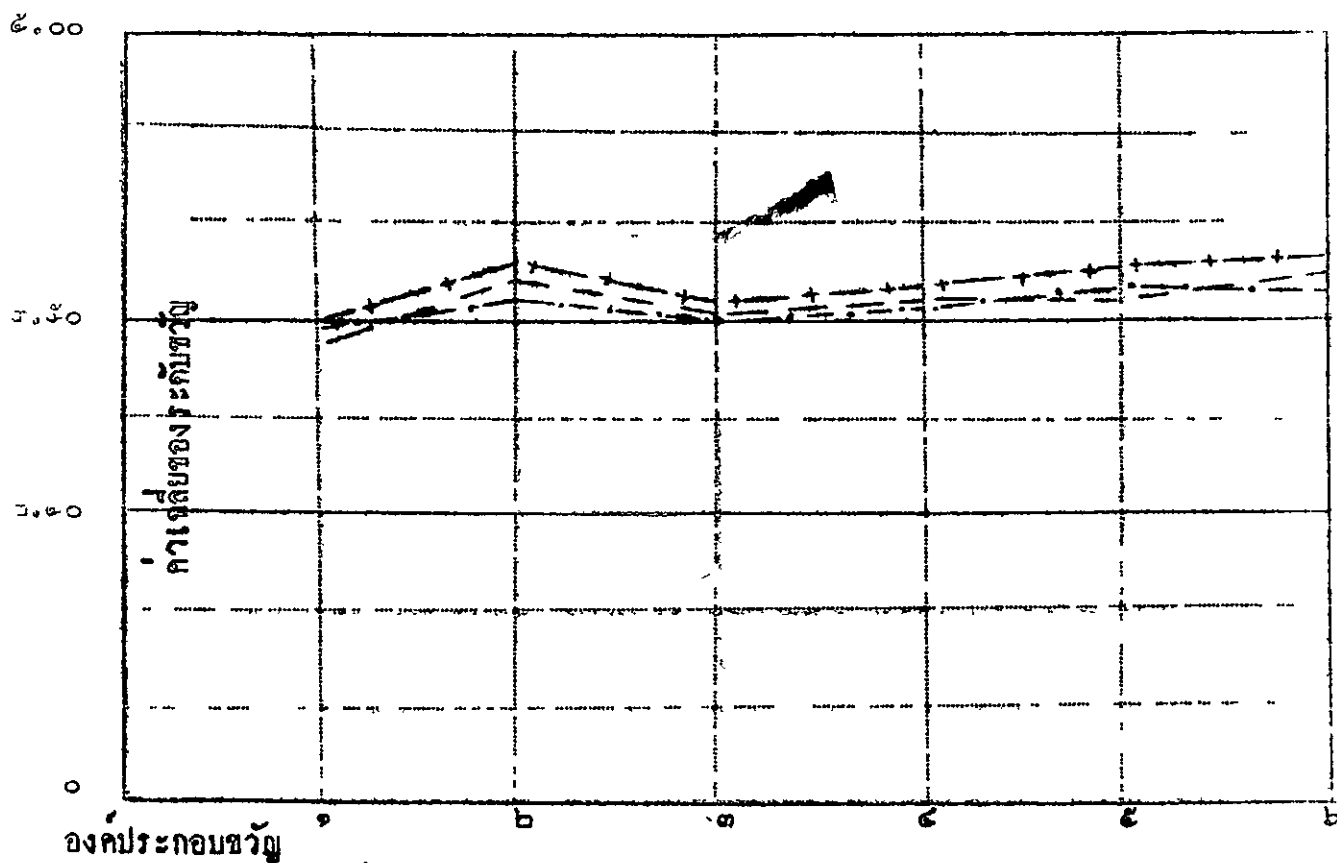
จากตาราง ๗ และกราฟ ๒ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยที่ค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่ากลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๓ ที่ตั้งไว้ว่า ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับขวัญแตกต่างกัน ถ้าพิจารณาแต่ละองค์ประกอบขวัญแล้วพบว่าค่าเฉลี่ยขวัญในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและความสัมพันธ์ในหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และความรู้สึกประสบความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในกลุ่มครูสอนประถมศึกษาสูงกว่ากลุ่มครูสอนมัธยมศึกษาทุกองค์ประกอบ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบขวัญเป็นรายข้อพบว่า ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและความรู้สึกมั่นคงในการทำงานของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับของครูสอนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าเฉลี่ยระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษาทั้งสององค์ประกอบ

ตาราง ๘ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเปี่ยมเบนมาตรฐาน
ในแต่ละองค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี
๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไปในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ	ระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้สึกเป็น ส่วนหนึ่ง	๓.๔๑๐๗	๐.๔๙๑๐	๓.๔๓๔๐	๐.๕๓๙๓	๓.๔๖๖๗	๐.๕๖๓๖
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๖๗๕๗	๐.๒๗๙๗	๓.๖๓๑๖	๐.๒๗๒๐	๓.๖๖๗๑	๐.๒๗๓๙
๓. ความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จ	๓.๕๐๓๙	๐.๔๒๐๙	๓.๔๘๖๔	๐.๔๑๙๓	๓.๕๔๑๖	๐.๔๒๔๘
๔. ความรู้สึกมั่นคง ในการทำงาน	๓.๕๘๔๖	๐.๓๙๙๙	๓.๕๖๘๔	๐.๔๓๐๗	๓.๖๘๕๘	๐.๔๙๙๓
๕. ความรู้สึกพอใจ ในงานที่ทำ	๓.๖๐๕๑	๐.๒๙๘๙	๓.๖๒๖๐	๐.๒๙๖๓	๓.๖๒๐๖	๐.๒๖๙๖
๖. ความสัมพันธ์ใน หน่วยงาน	๓.๗๑๓๘	๐.๔๓๙๘	๓.๖๙๔๗	๐.๕๔๐๓	๓.๗๖๑๗	๐.๔๙๔๕
รวม	๓.๕๙๐๖	๐.๒๗๕๑	๓.๕๘๔๐	๐.๓๒๘๔	๓.๖๗๐๙	๐.๒๑๙๑

กราฟ ๓ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลา
ทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปี ขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป
จำแนกแต่ละองค์ประกอบในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	— — —	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๒. ความรู้สึกรับนิชอบ		๑ ปี ถึง ๓ ปี
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	— — —	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	— — —	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		๖ ปี ขึ้นไป

จากตาราง ๔ และ กราฟ ๓ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไปสูงที่สุดและมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละองค์ประกอบขวัญสูงกว่าทุกกลุ่มด้วย โดยมีเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบและความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุดและใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบในแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุด ความรู้สึกรับผิดชอบอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

ตาราง ๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มระยะเวลาทำงาน

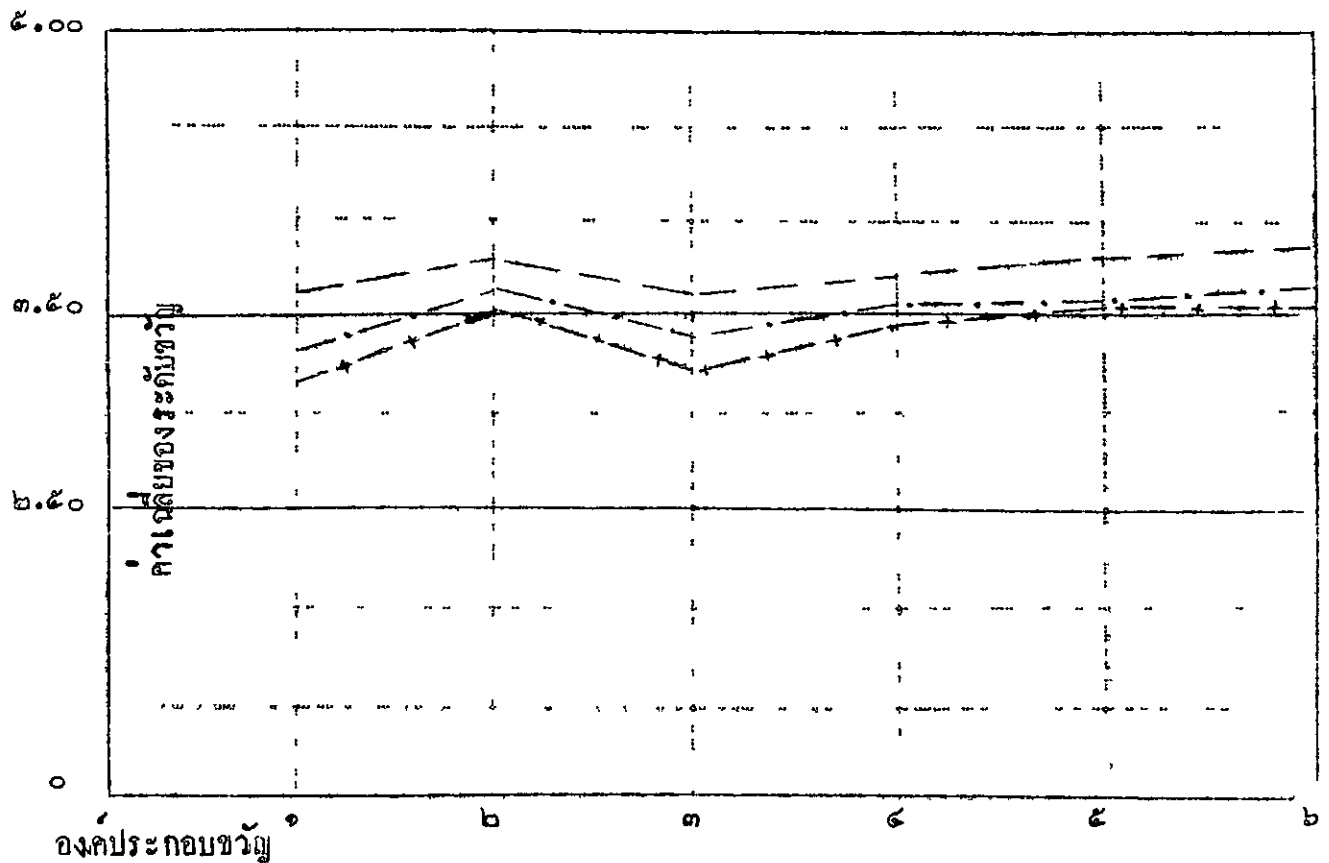
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๕๔๐๐.๒๔๘๓	๒๗๐๐.๑๒๔๑	๒.๓๖๐๒
ภายในกลุ่ม	๖๘๓	๓๓๘๒๓๖.๘๖๖๘	๑๐๖๘.๔๑๖๑	
รวม	๖๘๕	๓๔๓๖๓๖.๑๑๕๑		

จากตาราง ๔ แสดงว่าระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๔ ซึ่งตั้งไว้ว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน มีระดับขวัญแตกต่างกัน

ตาราง ๑๐ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ในแต่ละองค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และ คำกว่า
ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียน
ราษฎร์โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ	ป.กศ.และคำกว่า		ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า		ปริญญาตรีและสูงกว่า	
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๖๓๘	๐.๔๐๓๔	๓.๓๗๖๗	๐.๕๐๖๔	๓.๒๕๒๑	๐.๓๓๑๖
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๘๐๒๕	๐.๒๕๖๔	๓.๖๖๔๔	๐.๖๐๙๔	๓.๕๓๓๕	๐.๓๐๖๔
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๖๔๘๒	๐.๓๒๖๔	๓.๔๔๒๒	๐.๔๔๐๑	๓.๓๑๖๓	๐.๖๖๔๐
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๓๒๔๐	๐.๓๖๓๑	๓.๕๔๑๔	๐.๕๓๑๒	๓.๔๔๓๘	๐.๖๑๓๔
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๘๐๐๓	๐.๒๑๔๑	๓.๕๓๓๔	๐.๓๐๙๕	๓.๕๔๔๔	๐.๓๖๕๔
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๔๔๓๔	๐.๓๖๕๒	๓.๖๖๔๓	๐.๔๕๖๑	๓.๕๖๐๐	๐.๖๖๔๑
รวม	๓.๓๕๐๒	๐.๑๕๕๒	๓.๕๕๕๓	๐.๑๖๓๓	๓.๔๖๕๔	๐.๓๒๑๐

กราฟ ๔ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	— — —	กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	- - - -	กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	— x —	กลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ		
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

จากตาราง ๑๐ และ กราฟ ๔ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละองค์ประกอบสูงกว่าทุกกลุ่ม โดยมีกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญต่ำที่สุดและมีระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยระดับขวัญอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของแต่ละองค์ประกอบ ปรากฏว่าความสัมพันธ์ในหน่วยงานของแต่ละกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงที่สุด ความรู้สึกรับผิดชอบอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับสุดท้าย

ตาราง ๑๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๒๕๓๓๓.๓๒๓๖	๑๒๖๖๓.๖๖๑๘	๑๑.๕๓๐๘ **
ภายในกลุ่ม	๖๔๓	๓๒๘๒๐๒.๓๐๕๕	๑๐๖๑.๕๒๘๘	
รวม	๖๔๕	๓๕๔๕๓๕.๖๒๙		

**

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

$$F_{.๐๑}(๒, ๖๔๓) = ๔.๖๖$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๑๑ พบว่าครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๕ ซึ่งตั้งไว้ว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับขวัญแตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง ๑๒

ตาราง ๑๒ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับ ขวัญเป็นรายคู่ของครูวุฒิต่าง ๆ ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	ป.กศ.สูง	ป.กศ.
	คะแนนเฉลี่ย	๒๐๔.๔๔๘๑	๒๐๔.๔๔๘๓ ๒๒๑.๒๖๑๔
ปริญญาตรี	๒๐๔.๔๔๘๑	-	๕.๕๕๐๖ ๑๖.๘๑๓๓ *
ป.กศ.สูง	๒๐๔.๔๔๘๓	-	๑๑.๒๖๓๑ **
ป.กศ.	๒๒๑.๒๖๑๔	-	-
		q. ๔๕ (r, b๔๓)	r= ๒ ๓.๖๔
		$\sqrt{MS}$ error/ก. .q. ๔๕ (r, b๔๓)	๑๐.๗๒๑๒
			r= ๓ ๔.๑๒
			๑๒.๑๓๕๐

**

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๑๒ แสดงว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า กับกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า มีระดับ ขวัญไม่แตกต่างกัน

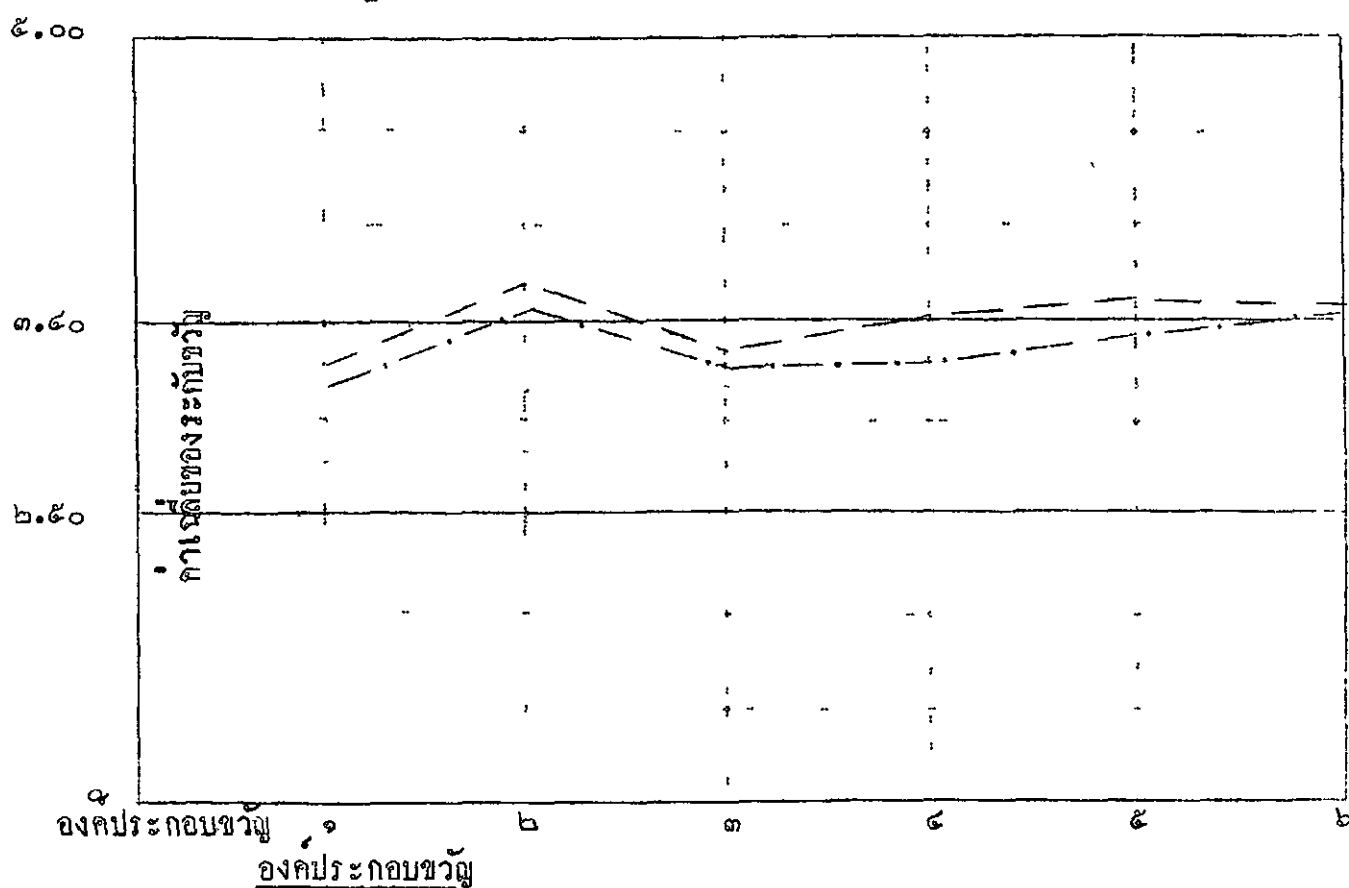
ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูจำแนกตาม
ระดับชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงานและวุฒิปริญญาในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี

ตาราง ๑๓ คำนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนประถมศึกษา
กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานดี

องค์ประกอบขวัญ	ครูสอนชั้นประถมศึกษา		ครูสอนชั้นมัธยมศึกษา		t df = ๒๓๘
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๓๑๓๓	๐.๔๕๔๕	๓.๒๕๘๘	๐.๓๖๕๕	๐.๔๘๑๕
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๖๘๗๔	๐.๒๖๕๐	๓.๕๘๘๗	๐.๔๐๘๑	๑.๒๐๕๒
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๓๘๒๕	๐.๕๕๓๔	๓.๓๒๒๐	๐.๕๘๘๑	๐.๕๘๗๒
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๕๐๗๗	๐.๔๘๒๒	๓.๓๕๖๗	๐.๕๖๔๘	๑.๔๑๓๐
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๖๑๕๔	๐.๒๕๓๕	๓.๔๔๘๑	๐.๓๕๑๖	๒.๑๗๕๖ *
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๖๐๔๕	๐.๖๖๐๘	๓.๕๑๘๓	๐.๖๘๗๑	๐.๓๖๔๘
รวม	๓.๕๓๔๒	๐.๓๑๒๔	๓.๔๑๘๖	๐.๔๕๖๔	๑.๓๑๔๓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

กราฟ ๕ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
และกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานที่

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	— — —	กลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	- - - -	กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ		
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ		
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

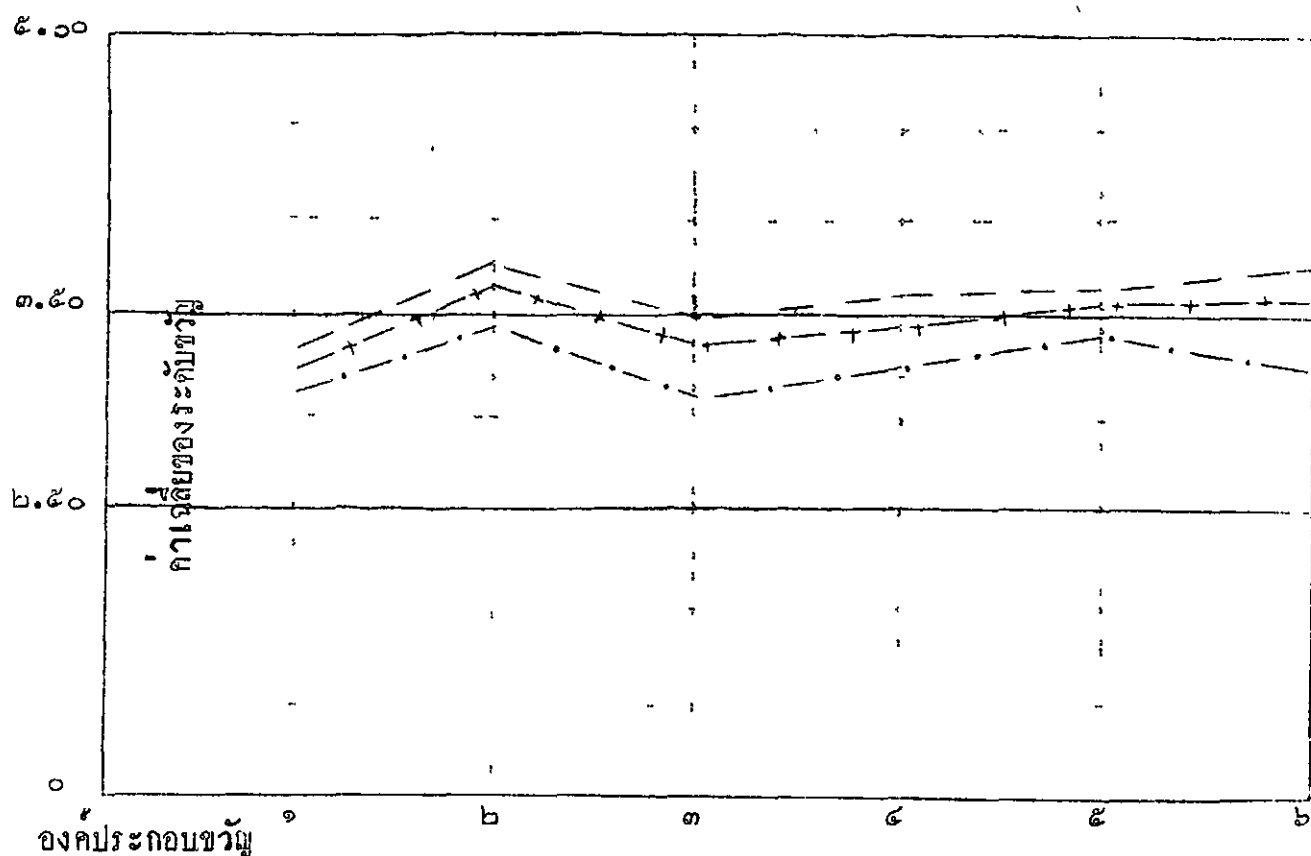
จากตาราง ๑๓ และ กราฟ ๕ แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับ
ขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา กับ กลุ่มครูสอนมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน
มาเปรียบเทียบกัน พบว่ากลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครู
สอนมัธยมศึกษาในทุกองค์ประกอบ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของขวัญแต่ละองค์ประกอบมาเปรียบเทียบ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ย
ของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕ ส่วนค่าเฉลี่ยขวัญขององค์ประกอบอื่นไม่พบความแตกต่างแต่อย่างใด

ตาราง ๑๔ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละ
องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไป
ถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี

องค์ประกอบขวัญ	๑ ปี ถึง ๓ ปี		๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี		๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๓๘๑๓	๐.๔๑๕๔	๓.๑๙๙๘	๐.๔๓๖๒	๓.๒๙๙๙	๐.๖๘๒๐
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๙๓๙๙	๐.๓๓๖๓	๓.๔๘๒๕	๐.๒๓๙๕	๓.๖๘๔๖	๐.๓๑๖๖
๓. ความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จ	๓.๔๘๘๖	๐.๓๙๐๓	๓.๑๙๙๘	๐.๔๑๓๖	๓.๓๙๙๖	๐.๕๑๓๖
๔. ความรู้สึกมั่นคงใน การทำงาน	๓.๖๔๙๐	๐.๔๘๖๓	๓.๒๙๐๔	๐.๔๐๔๔	๓.๔๒๖๒	๐.๕๔๕๔
๕. ความรู้สึกพอใจ ในงานที่ทำ	๓.๖๕๓๓	๐.๓๑๐๕	๓.๔๐๓๐	๐.๒๔๘๘	๓.๕๕๘๔	๐.๒๘๓๓
๖. ความสัมพันธ์ใน หน่วยงาน	๓.๙๙๓๖	๐.๔๘๓๐	๓.๓๐๐๐	๐.๔๓๐๕	๓.๕๙๕๖	๐.๕๙๖๖
รวม	๓.๖๒๓๖	๐.๒๑๑๐	๓.๓๐๕๙	๐.๒๖๒๑	๓.๔๙๙๔	๐.๑๐๘๖

กราฟ ๖ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป จำแนกตามองค์ประกอบ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	---	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ		ถึง ๓ ปี
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	----	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปี
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		ขึ้นไปถึง ๖ ปี
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	-+-	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

จากตาราง ๑๔ และกราฟ ๖ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี มีค่าเฉลี่ยขวัญกำลังใจประกอบขวัญสูงกว่าทุกกลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงสุด ความรู้สึกรับผิดชอบเป็นอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยขวัญกำลังใจประกอบขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความรู้สึกรับผิดชอบสูงสุด ความสัมพันธ์ในหน่วยงานเป็นอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งเป็นอันดับสุดท้าย และกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบสูงสุด ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ในอันดับรอง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่อง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง และความรู้สึกประสบความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับสูงทั้งอื่น ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี พบว่าทุกองค์ประกอบขวัญมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบสูงสุด ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ในอันดับรอง สำหรับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในระดับสูง ส่วนองค์ประกอบอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง ๑๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปี ขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไปในโรงเรียนราษฎร์ มาตรฐานคือ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๑๔๔๔.๘	๗๒๒.๔	๖.๕๔๔๘ **
ภายในกลุ่ม	๒๓๗	๒๗๐๕๓๐.๗๖	๑๑๔๑.๔๘	
รวม	๒๓๙	๒๘๔๙๗๕.๕๖		

**

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

$$F. ๐๑(๒, ๒๓๗) = ๔.๖๖$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๑๕ พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏดังตาราง ๑๖

ตาราง ๑๖ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็น
รายคู่ของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี
และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี

ระยะเวลาทำงาน		๓ - ๖ ปี	๖ ปีขึ้นไป	๑ - ๓ ปี
	คะแนนเฉลี่ย	๑๙๕.๐๘๘๑	๒๐๖.๔๖๔๖	๒๑๔.๐๒๘๔
๓ - ๖ ปี	๑๙๕.๐๘๘๑	-	๑๑.๔๑๖๕ *	๑๘.๙๘๐๓ **
๖ ปีขึ้นไป	๒๐๖.๔๖๔๖	-	-	๗.๔๖๓๘
๑ - ๓ ปี	๒๑๔.๐๒๘๔	-	-	-

		r = ๒	r = ๓
q.๙๕ (r, ๒๓๗)		๒.๗๗	๓.๓๑
$\sqrt{\text{MS error}/n}$ q.๙๕ (r, ๒๓๗)		๑๑.๓๙๙๐	๑๓.๖๒๑๒
q.๙๙ (r, ๒๓๗)		๓.๖๔	๔.๑๒
$\sqrt{\text{MS error}/n}$ q.๙๙ (r, ๒๓๗)		๑๔.๙๗๙๒	๑๖.๙๕๔๔

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

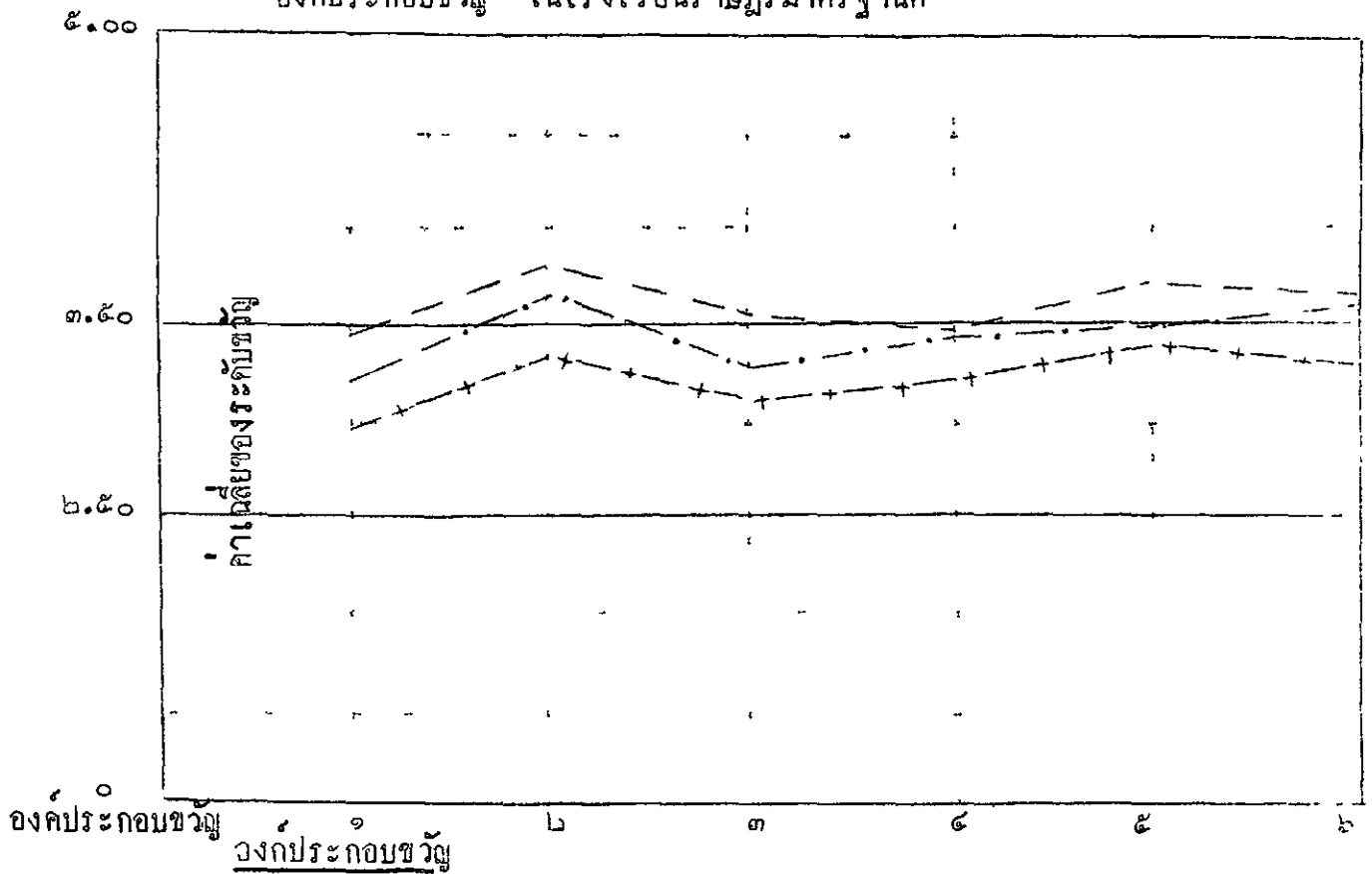
** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๑๖ แสดงว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี มีระดับ
ขวัญสูงกว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .๐๑ ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปี ขึ้นไป มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครู
ที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สำหรับกลุ่ม
ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปีกับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญ
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๙ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละ
องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูง หรือ
เทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานก

องค์ประกอบขวัญ	ป.กศ. และต่ำกว่า		ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า		ปริญญาตรีและสูงกว่า	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๔๖๐๐	๐.๔๕๕๒	๓.๒๔๓๔	๐.๔๒๓๓	๒.๙๘๐๓	๐.๖๔๓๕
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๓๕๒๕	๐.๓๒๔๔	๓.๖๕๖๐	๐.๒๘๔๖	๓.๓๙๕๖	๐.๓๔๘๒
๓. ความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จ	๓.๕๒๖๘	๐.๓๓๙๐	๓.๓๓๕๒	๐.๔๔๔๕	๓.๑๔๒๓	๐.๓๘๙๐
๔. ความรู้สึกมั่นคงใน การทำงาน	๓.๔๙๒๓	๐.๔๘๓๒	๓.๔๘๓๓	๐.๔๘๖๘	๓.๒๐๒๘	๐.๓๕๔๕
๕. ความรู้สึกพอใจ ในงานที่ทำ	๓.๓๐๒๓	๐.๒๐๓๘	๓.๔๙๔๘	๐.๓๒๕๘	๓.๓๘๒๑	๐.๒๘๔๐
๖. ความสัมพันธ์ใน หน่วยงาน	๓.๖๖๐๕	๐.๔๕๔๖	๓.๖๐๐๘	๐.๕๒๓๘	๓.๓๓๐๘	๐.๘๕๔๔
รวม	๓.๖๐๓๓	๐.๑๖๒๙	๓.๔๓๓๓	๐.๑๐๒๔	๓.๒๖๐๑	๐.๔๕๓๕

กราฟ ๓ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

- — — กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า
- · - · - กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า
- + - + - กลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า

จากตาราง ๑๗ และกราฟ ๙ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยขวัญในทุกองค์ประกอบขวัญสูงกว่าทุกกลุ่มและกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยขวัญของทุกองค์ประกอบอยู่ในอันดับรอง ส่วนครูวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีค่าเฉลี่ยขวัญขององค์ประกอบอยู่ในระดับต่ำสุดและครูทั้งสองกลุ่มหลังมีค่าเฉลี่ยขวัญอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูงเกือบทุกองค์ประกอบ เว้นแต่เรื่องความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ในระดับสูง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกรับผิดชอบสูงที่สุด ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

ตาราง ๑๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานที่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๘๓๐๐.๕๓	๔๑๕๐.๒๖๕	๓.๘๖๔ *
ภายในกลุ่ม	๒๓๓	๒๓๐๘๓๓.๖๓	๑๑๕๒.๕๒๓๖	
รวม	๒๓๕	๒๓๙๑๓๔.๑		

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

$$F_{.๐๕} (๒, ๒๓๓) = ๓.๐๖$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๑๘ พบว่า ครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง ๑๙

ตาราง ๑๘ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็น
รายคู่ของครูผู้ฝึกต่าง ๆ ในโรงเรียนมาตรฐานดี

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ป.กศ.สูง ป.กศ.และต่ำกว่า			
	คะแนนเฉลี่ย	๑๙๒.๓๔๕๕	๒๐๕.๑๘๔๓	๒๑๒.๘๓๐๗
ปริญญาตรี	๑๙๒.๓๔๕๕	—	๑๒.๘๓๘๔	๒๐.๔๘๔๔ **
ป.กศ.สูง	๒๐๕.๑๘๔๓	—	—	๗.๖๖๖๔
ป.กศ.	๒๑๒.๘๓๐๗	—	—	—
		$r = ๒$		$r = ๓$
$q.๕๕ (n.๒๓๗)$		๓.๖๔		๔.๑๒
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q.๕๕ (n.๒๓๗)$		๑๗.๐๘๑๐		๑๙.๓๓๓๕

**
มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๑๘ แสดงว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่า
กลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ กลุ่มครูที่มีวุฒิ
ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่ากับกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และ
ต่ำกว่า กับกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครูจำแนกตามระดับ
ชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน
ปานกลาง

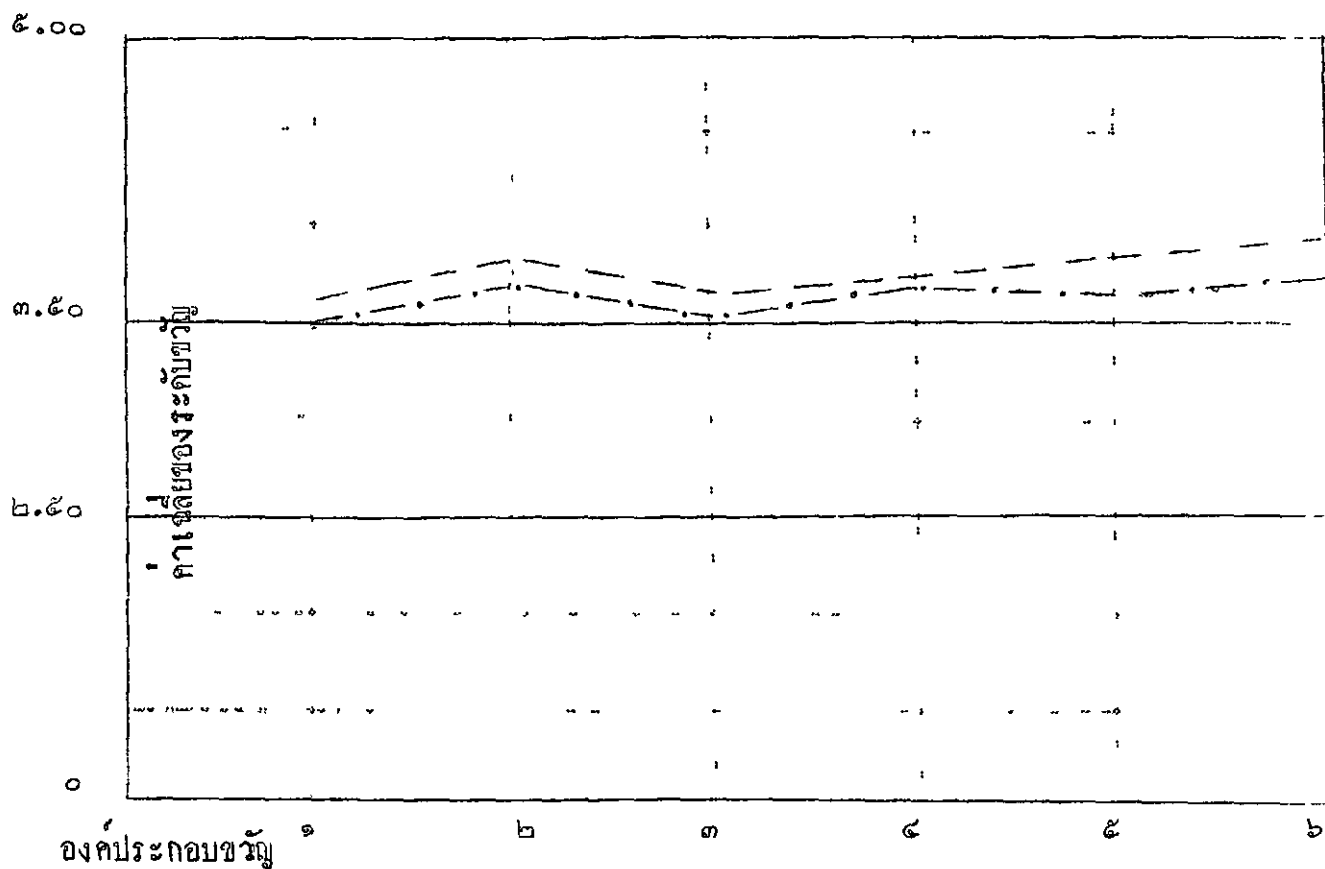
ตาราง ๒๐ คำนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนชั้น
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียน
มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ	ครูสอนชั้นประถมศึกษา		ครูสอนชั้นมัธยมศึกษา		t df = ๓๕๖
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๖๓๒๗	๐.๔๔๒๘	๓.๕๐๓๐	๐.๕๕๕๔	๑.๖๖๔๘ *
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๘๒๕๘	๐.๑๙๙๙	๓.๙๐๔๓	๐.๒๘๒๓	๒.๒๙๒๕
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๖๘๒๘	๐.๓๑๗๓	๓.๕๕๖๐	๐.๔๔๕๒	๑.๘๘๙๘
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๗๖๔๓	๐.๒๘๒๘	๓.๗๒๗๓	๑.๒๖๑๖	๐.๓๗๐๐
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๘๑๘๐	๐.๒๒๔๗	๓.๖๗๙๒	๐.๓๐๒๑	๒.๔๙๒๐ *
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๙๑๘๘	๐.๓๓๐๑	๓.๗๒๒๔	๐.๔๖๖๗	๒.๙๒๗๐ **
รวม	๓.๗๘๔๒	๐.๒๒๗๐	๓.๖๖๐๑	๐.๓๑๖๔	๒.๑๙๒๖

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

กราฟ ๔ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

— — — กลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
- - - - - กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา

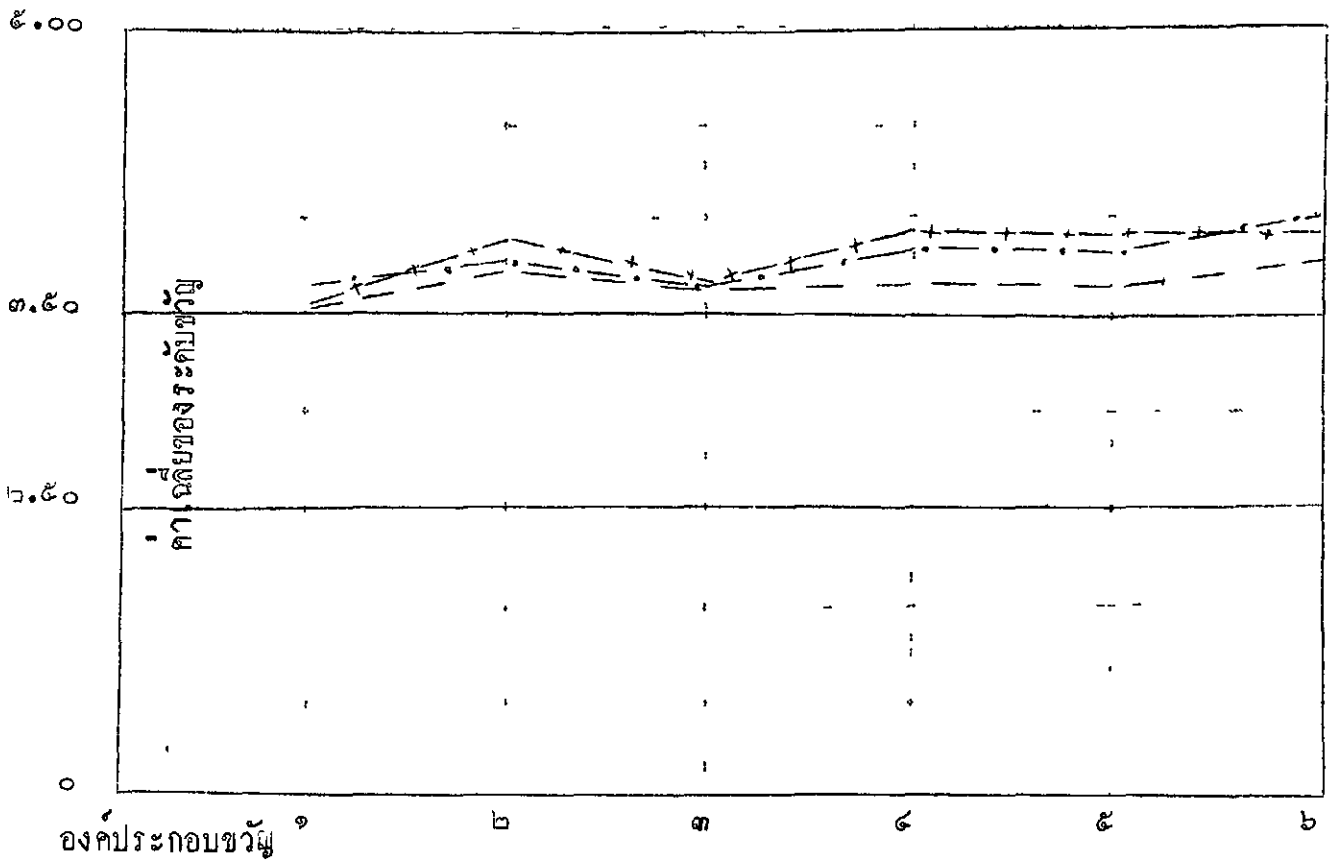
จากตาราง ๒๐ และกราฟ ๔ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางมาเปรียบเทียบกัน พบว่า กลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของขวัญแต่ละองค์ประกอบทั้งสองกลุ่ม มาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่า ในเรื่องความรู้สึกกับผิชอบ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แต่เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับขวัญโดยรวมมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตาราง ๒๑ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบขวัญ ของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ	ระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๕๓๑๘	๐.๔๙๘๓	๓.๖๓๐๕	๐.๕๒๕๐	๓.๖๐๐๐	๐.๔๖๔๖
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๗๑๔๐	๐.๑๙๖๑	๓.๗๖๔๒	๐.๒๔๖๐	๓.๘๒๔๐	๐.๒๔๓๘
๓. ความรู้สึกประทับใจในความสำเร็จ	๓.๖๐๑๘	๐.๔๑๔๕	๓.๖๙๗๖	๐.๓๔๐๕	๓.๖๓๑๗	๐.๓๕๑๖
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๖๓๘๐	๐.๑๗๓๐	๓.๗๙๓๖	๐.๒๙๙๖	๓.๘๕๑๙	๐.๔๘๙๗
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๖๔๙๙	๐.๒๖๖๗	๓.๗๗๕๑	๐.๒๗๖๐	๓.๘๖๙๙	๐.๒๓๓๖
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๗๔๑๘	๐.๓๗๓๕	๓.๙๕๓๐	๐.๔๕๘๔	๓.๘๖๖๙	๐.๓๕๘๑
รวม	๓.๖๕๐๓	๐.๒๖๕๕	๓.๗๗๕๕	๐.๒๘๖๑	๓.๗๘๒๐	๐.๒๕๓๗

กราฟ ๕ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	---	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ		ถึง ๓ ปี
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	-.-.-	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปี
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		ขึ้นไปถึง ๖ ปี
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	+--+	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

จากตาราง ๒๑ และ กราฟ ๕ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ทุกกลุ่มในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละองค์ประกอบ อยู่ในระดับสูงทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานของทุกกลุ่มสูงที่สุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด กลุ่มครูที่มีระยะเวลาการทำงาน ๒ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับขวัญสูงสุด ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาการทำงาน ๓ - ๒ ปี และ ๓ ปีลงมา มีค่าเฉลี่ยระดับขวัญลดลงมาเป็นลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานและความรู้สึกรับผิดชอบ สูงที่สุดและใกล้เคียงกัน และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๒ ปี มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุด ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ใน อันดับรองและใกล้เคียงกัน ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๒ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงกว่าความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน และความรู้สึกพอใจในงานที่ทำเล็กน้อย

ตาราง ๒๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานปานกลาง

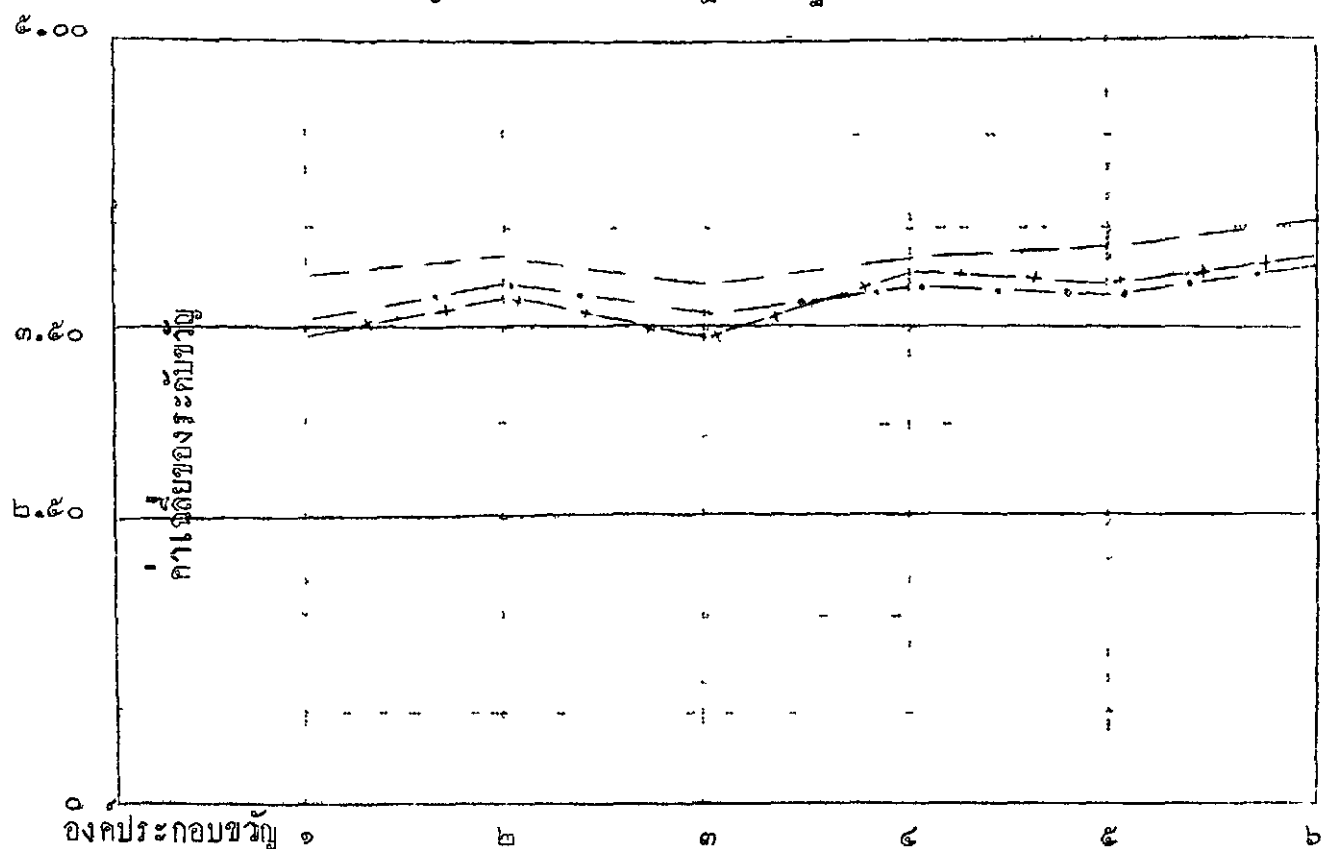
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๔๔๖.๑	๒๒๓.๐	๒.๘๓๓๑
ภายในกลุ่ม	๓๔๕	๓๔๕๒๓.๘	๘๓๔.๑๒๑๔	
รวม	๓๔๗	๓๕๐๖๙.๙		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามตาราง ๒๒, พบว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน
๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปี ขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปี ขึ้นไป มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๒๓ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละ
องค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูง หรือ
เทียบเท่า และปริญญาตรี และสูงกว่าในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ	ป.กศ. และต่ำกว่า		ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า		ปริญญาตรีและสูงกว่า	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๗๗๖๙	๐.๓๒๒๙	๓.๕๑๐๘	๐.๕๑๗๘	๓.๘๘๔๓	๐.๗๘๔๕
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๘๕๖๔	๐.๒๐๗๗	๓.๗๒๗๓	๐.๒๔๓๙	๓.๖๕๕๑	๐.๒๕๘๑
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๗๔๔๓	๐.๒๗๐๙	๓.๕๕๗๕	๐.๔๑๗๖	๓.๘๗๒๔	๐.๕๒๒๘
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๘๔๔๐	๐.๒๖๐๘	๓.๗๓๑๗	๐.๔๘๘๓	๓.๗๕๕๕	๐.๓๙๙๙
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๘๘๕๘	๐.๑๘๑๑	๓.๖๖๗๘	๐.๒๘๖๒	๓.๖๙๔๒	๐.๔๐๓๖
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๙๕๓๐	๐.๒๘๒๓	๓.๗๕๘๑	๐.๔๖๙๓	๓.๗๖๕๕	๐.๔๑๕๙
รวม	๓.๘๕๐๔	๐.๑๖๗๑	๓.๖๖๗๐	๐.๑๕๓๕	๓.๖๕๕๒	๑.๐๐๖๒

กราฟ ๑๐ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง

๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ

๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ

๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน

๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ

๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

--- กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า

- · - · - กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า

× × × กลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า

จากตาราง ๒๓ และกราฟ ๑๐ แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานของทุกกลุ่มครูผู้ศึกษา สูงที่สุด และค่าเฉลี่ยขวัญแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และ ต่ำกว่า สูงกว่าทุกกลุ่ม โดยกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่าและกลุ่มครู ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า มีค่าเฉลี่ย ขงขวัญรองลงไปเป็นลำดับ แต่ครูทั้งสามกลุ่มวุฒิมียค่าเฉลี่ยระดับขวัญอยู่ในเกณฑ์สูง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละกลุ่มพบว่า กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และ ต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละองค์ประกอบขวัญ อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุด ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ ความรู้สึกรับผิดชอบและความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน อยู่ในอันดับรองและใกล้เคียงกัน สำหรับกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า ปรากฏว่าทุกองค์ประกอบขวัญต่างมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญ อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและความรู้สึกรับผิดชอบสูงที่สุดและใกล้เคียงกัน ส่วน ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและความรู้สึกประสบความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับสูง

ตาราง ๒๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของขวัญของครูที่มีวุฒิ ป.กศ.
และต่ำกว่า ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่าในโรงเรียน
ราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๕๖๖๐๑.๓๔๐๐	๒๘๓๐๐.๖๗๐๐	๓๕.๔๐๕๖ **
ภายในกลุ่ม	๓๘๕	๓๑๕๓๓๘.๕๗๐๐	๘๑๙.๓๒๔	
รวม	๓๘๗	๓๗๒๐๓๕.๙๑๐๐		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

$$F_{.๐๑}(๒, ๓๘๕) = ๔.๖๖$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๒๔ พบว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า
ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนน
เฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง ๒๕

ตาราง ๒ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็น
รายคู่ของครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และ
ปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

วุฒิการศึกษา		ป.กศ. สูง	ปริญญาตรี	ป.กศ.
	คะแนนเฉลี่ย	๒๑๕.๖๕๖๔	๒๑๖.๓๕๓๐	๒๒๗.๑๗๓๖
ป.กศ. สูง	๒๑๕.๖๕๖๔	-	๐.๖๙๖๒	๑๑.๕๑๖๔ **
ปริญญาตรี	๒๑๖.๓๕๓๐	-	-	๑๐.๘๖๐๖ **
ป.กศ.	๒๒๗.๑๗๓๖	-	-	-
		$q.๙๙(r.๓๙๕)$		$r = ๒$
				$r = ๓$
		$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q.๙๙(r.๓๙๕)$		๓.๖๔
				๔.๑๒
				๙๙๕๔๓๓
				๑๐.๘๐๑๘

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

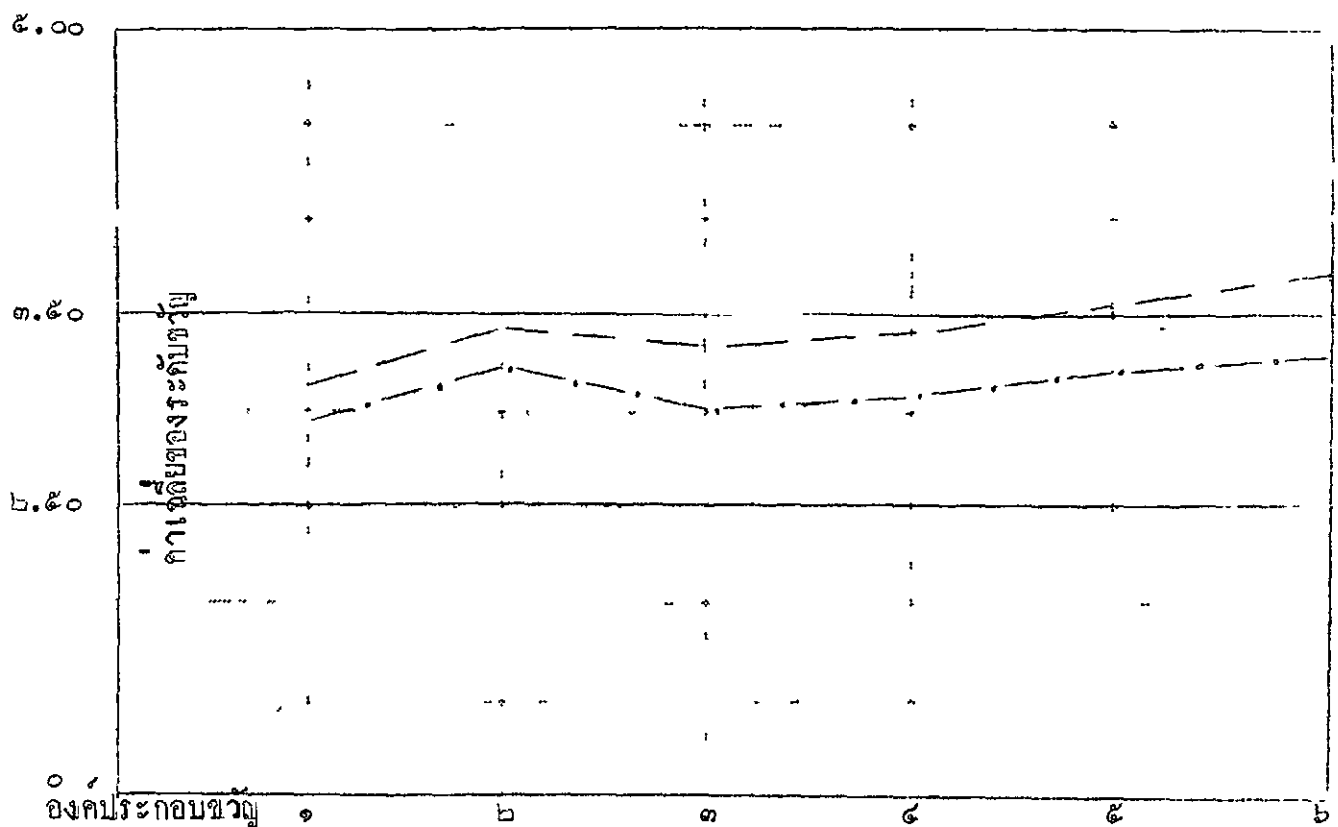
จากตาราง ๒ แสดงว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่า
กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่ากับกลุ่มครู
ที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับขวัญของกลุ่มครู จำแนกตามระดับ
ชั้นที่สอง และระยะเวลาทำงานและวุฒิครู ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ

ตาราง ๒๖ คำนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูสอนชั้น
ประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ
ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ

องค์ประกอบขวัญ	ครูสอนชั้นประถมศึกษา		ครูสอนชั้นมัธยมศึกษา		t df = ๕๐
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๑๘๓๔	๐.๓๔๔๓	๒.๘๖๒๒	๐.๖๑๖๒	๐.๑๖๔๐
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๔๗๖๒	๐.๓๕๑๕	๓.๓๑๑๓	๐.๓๔๕๒	๐.๔๘๔๘
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๓.๓๘๖๗	๐.๒๖๕๔	๓.๐๕๔๑	๐.๕๐๓๕	๑.๔๒๗๑
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๓.๔๖๖๗	๐.๕๕๔๒	๓.๑๑๑๖	๐.๖๓๘๕	๑.๖๔๔๘
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๓.๕๑๑๒	๐.๒๒๑๒	๓.๒๑๘๒	๐.๓๕๐๒	๑.๔๘๓๘
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	๓.๖๕๐๐	๐.๓๔๒๖	๓.๓๓๑๘	๐.๕๓๘๕	๑.๗๓๕๔
รวม	๓.๔๖๗๘	๐.๒๖๖๘	๓.๑๓๕๗	๐.๔๖๖๗	๑.๘๐๐๘

กราฟ ๑๑ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา กับ
กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์
มาตรฐานค่า

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	---	กลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษา
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	----	กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ		
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ		
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

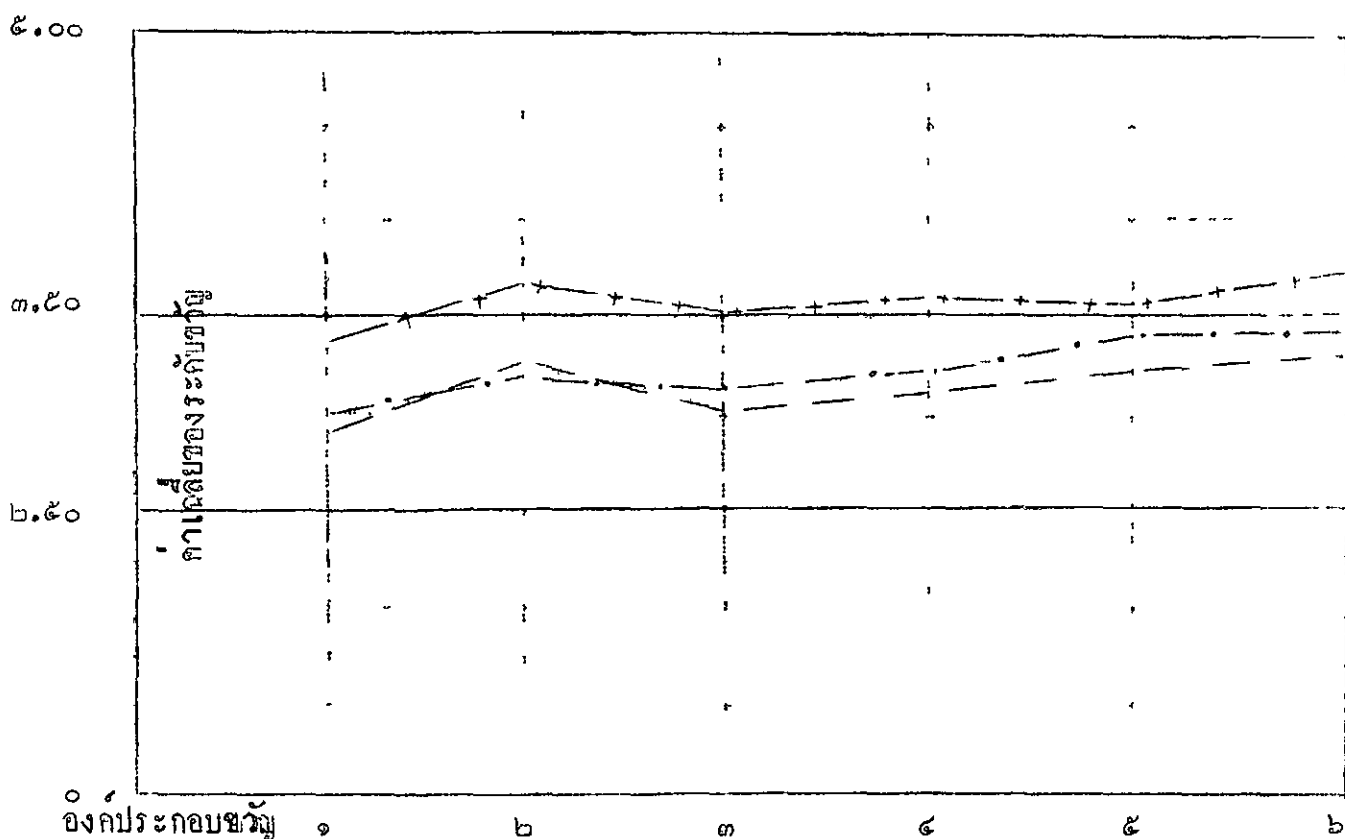
จากตาราง ๒๒ และ กราฟ ๑๑ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับสุดท้าย กลุ่มครูสอนชั้นมัธยมมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ ส่วนกลุ่มครูสอนชั้นประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในระดับสูง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับขวัญ แต่ละองค์ประกอบมาเปรียบเทียบกัน ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันแต่อย่างใด

ตาราง ๒๗ คะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบขวัญของกลุ่มครูที่ระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ

องค์ประกอบขวัญ	ระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี		ระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๒.๘๘๔๐	๐.๓๘๓๖	๒.๙๔๕๑	๐.๓๘๐๔	๓.๔๒๖๓	๐.๔๘๔๓
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๒๓๓๘	๐.๓๖๓๒	๓.๒๖๒๙	๐.๒๗๓๙	๓.๖๖๓๘	๐.๒๕๖๘
๓. ความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จ	๓.๐๒๖๖	๐.๓๔๑๕	๓.๑๘๓๘	๐.๒๗๙๓	๓.๕๑๖๓	๐.๔๒๘๖
๔. ความรู้สึกมั่นคง ในการทำงาน	๓.๑๑๔๔	๐.๕๙๔๑	๓.๒๔๙๓	๐.๖๖๑๐	๓.๖๐๕๓	๐.๕๒๓๘
๕. ความรู้สึกพอใจ ในงานที่ทำ	๓.๒๒๘๔	๐.๒๙๐๔	๓.๔๑๒๙	๐.๒๗๐๓	๓.๕๖๘๕	๐.๒๗๒๘
๖. ความสัมพันธ์ใน หน่วยงาน	๓.๓๗๒๘	๐.๕๓๑๖	๓.๔๐๐๐	๐.๔๕๒๘	๓.๗๖๖๓	๐.๒๗๓๐
รวม	๓.๑๗๙๔	๐.๓๕๕๓	๓.๒๗๕๕	๐.๒๙๐๘	๓.๕๙๓๐	๐.๒๙๔๖

กราฟ ๑๒ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่า

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	---	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	- - - -	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	- + - +	กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน		
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ		
๖. ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน		

จากตาราง ๒.๙ และ กราฟ ๑.๖ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๒ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยขวัญในแต่ละองค์ประกอบสูงกว่าทุกกลุ่ม และมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูงเกือบทุกองค์ประกอบขวัญ เว้นแต่เรื่องความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี และกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญ แต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความเฉลี่ยในเรื่อง ความสัมพันธ์ในหน่วยงานสูงที่สุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับสุดท้าย

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อขององค์ประกอบขวัญพบว่าความสัมพันธ์ในหน่วยงานของครูทั้ง ๓ กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยระดับขวัญสูงสุด และองค์ประกอบด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของครูทั้งสามกลุ่มมีค่าเฉลี่ยระดับขวัญต่ำสุด

ตาราง ๒.๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนและขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปี ขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานท่า

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓๒๔๖.๕๐๐๐	๓๒๔๘.๒๕๐๐	๓.๔๒๑๔ *
ภายในกลุ่ม	๔๘	๕๒๒๔๐.๕๐๐๐	๑๐๖๖.๒๓๒๓	
รวม	๕๐	๕๕๔๘๖		

$$* \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } .๐๕ \quad F_{.๐๕} (๒, ๔๘) = ๓.๑๔$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๒.๔ พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง ๒.๕

ตาราง ๒๔ ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับขวัญเป็นรายคู่
ของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี และ ๖ ปี
ขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่า

ระยะเวลาทำงาน		๑ - ๓ ปี	๓ - ๖ ปี	๖ ปีขึ้นไป
	คะแนนเฉลี่ย	๑๘๓.๓๑๔๑	๑๙๓.๒๕๔๕	๒๑๒.๒๒๓๐
๑ - ๓ ปี	๑๘๓.๓๑๔๑	-	๕.๙๓๕๔	๒๔.๙๐๓๙ *
๓ - ๖ ปี	๑๙๓.๒๕๔๕	-	-	๑๘.๙๖๘๘
๖ ปีขึ้นไป	๒๑๒.๒๒๓๐	-	-	-
			r = ๒	r = ๓
		๑.๙๕ (r. ๕๕)	๒.๘๕	๒.๙๘๓๕
$\sqrt{MS_{error}/n}$		๑.๙๕ (r. ๕๕)	๒๓.๐๕๘๔	๒๔.๑๓๑๒

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

จากตาราง ๒๔ แสดงว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญ
สูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป กับ ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และกลุ่มครูที่มีระยะเวลา
ทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี กับ ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

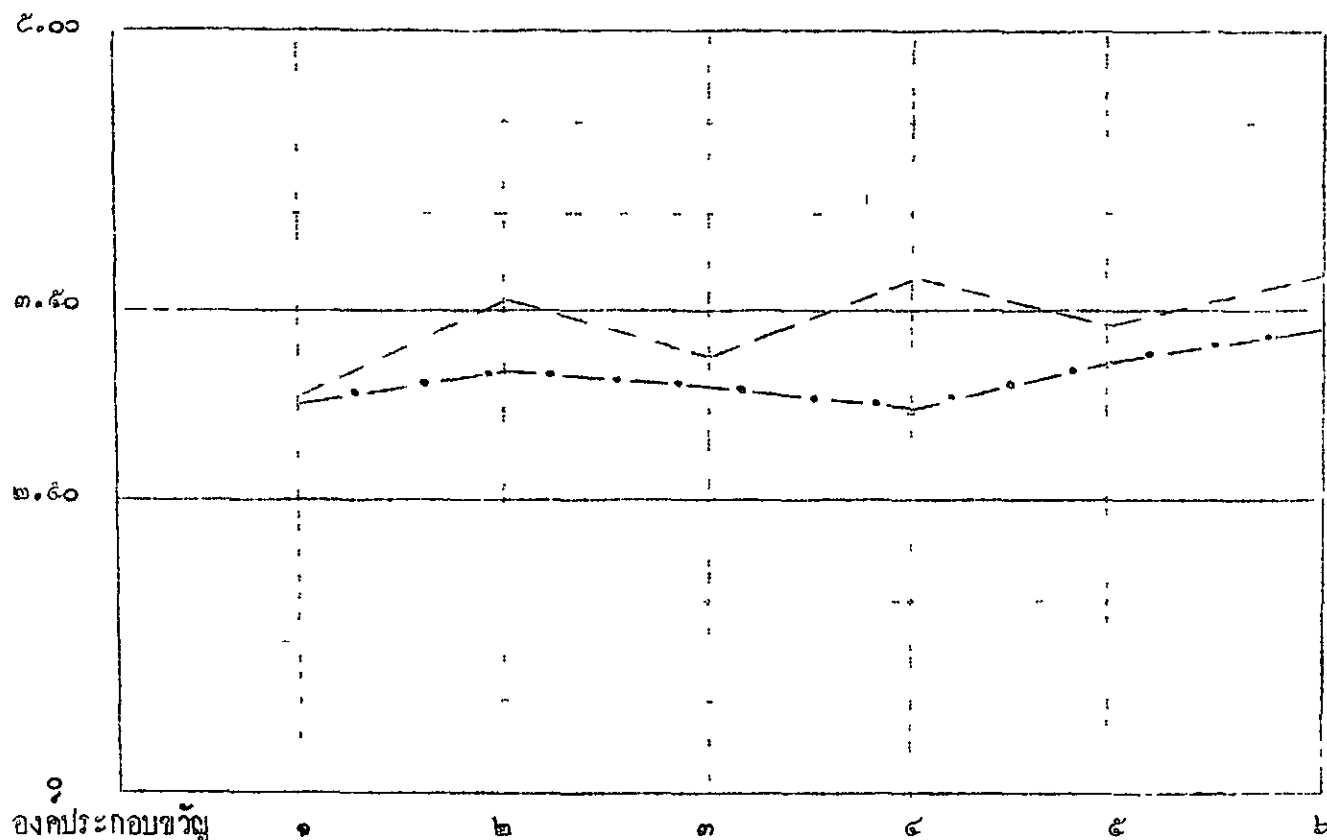
ตาราง ๓๐ คำนวณสำคัญของความแตกต่างระหว่างขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า และกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่า

องค์ประกอบขวัญ	ป.กศ. และต่ำกว่า		ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๓.๑๐๑๕	๐.๓๖๕๔	๓.๐๘๑๔	๐.๕๕๘๓	๐.๑๐๖๑
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	๓.๕๕๒๘	๐.๓๑๔๖	๓.๖๔๗๑	๐.๓๑๔๔	๐.๕๑๑๐
๓. ความรู้สึกประสบ ความสำเร็จ	๓.๓๓๘๒	๐.๓๘๕๓	๓.๑๗๕๔	๐.๓๘๖๒	๐.๔๔๑๓
๔. ความรู้สึกมั่นคงใน ในการทํางาน	๓.๖๔๐๐	๐.๔๘๐๒	๓.๐๕๔๓	๐.๕๓๔๐	๒.๘๓๔๖ **
๕. ความรู้สึกพอใจใน ในงานที่ทํา	๓.๔๔๑๖	๐.๓๓๔๑	๓.๓๐๓๔	๐.๒๕๒๖	๑.๒๒๔๐
๖. ความสัมพันธ์ใน หน่วยงาน	๓.๖๕๖๖	๐.๔๕๓๕	๓.๕๐๓๕	๐.๔๑๔๐	๑.๓๗๔๑
รวม	๓.๔๘๘๖	๐.๓๓๖๕	๓.๒๖๔๗	๐.๓๔๔๕	๑.๕๗๗๗

**

มีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

กราฟ ๑๓ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และ
ต่ำกว่า กับกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า จำแนกตามองค์ประกอบขวัญ
ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ

องค์ประกอบขวัญ

๑. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	--- กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า
๒. ความรู้สึกรับผิดชอบ	-.-.- กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า
๓. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	
๔. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	
๕. ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	
๖. ความสลับพัทธ์ในหน่วยงาน	

จากตาราง ๓๐ และ กราฟ ๑๖ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานของแต่ละกลุ่มสูงที่สุด และมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน และความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในระดับสูง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับแต่ละองค์ประกอบมาเปรียบเทียบกันพบว่า ในเรื่องความรู้สึกมั่นคงในการทำงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนองค์ประกอบอื่น ไม่ปรากฏความแตกต่างแตกต่างใด

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญในกรุงเทพมหานคร แยกเป็นระดับขวัญของครูในโรงเรียนมาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ และโดยศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรเกี่ยวกับชั้นที่ทำการสอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิของครูต่อระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ผลการศึกษาจะนำเสนอผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ในการปรับปรุงขวัญและพัฒนาขวัญของครูในโรงเรียนของตนให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสองตอน ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์จำนวน ๕๕ ข้อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน ๒๕๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๕ ของแบบสอบถามที่แจกให้กับครูผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี จำนวน ๒๔๐ คน มาตรฐานปานกลาง จำนวน ๓๔ คน และมาตรฐานต่ำ จำนวน ๕๒ คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

๑. เปรียบเทียบระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน คี ปานกลาง และค่า โดยใช้ $F - test$ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้

$q - statistic$

๒. เปรียบเทียบระดับขวัญของครูแต่ละมาตรฐานโรงเรียนที่มีระยะเวลาทำงานและวุฒิต่างกันโดยใช้ $F - test$ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ $q - statistic$

๓. เปรียบเทียบระดับขวัญของครูในแต่ละมาตรฐานโรงเรียนระหว่างกลุ่มครูสอนประถมศึกษา กับกลุ่มครูสอนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้ $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏผล ดังนี้

๑. ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ที่สอนระดับชั้น ระยะเวลาทำงาน และวุฒิต่างกัน

๑.๑ โดยส่วนรวม ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ อยู่ในระดับสูง จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๑ ซึ่งตั้งไว้ว่า ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับต่ำ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบขวัญ ปรากฏว่า ในด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานและความรู้สึกรับผิดชอบอยู่ในอันดับสูงสุด และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง อยู่ในอันดับต่ำสุด

เมื่อพิจารณาระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ แต่ละมาตรฐาน ปรากฏว่า ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน คี อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความรู้สึกรับผิดชอบ อยู่ในอันดับสูงสุด ความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด ส่วนขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐาน ปานกลาง อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน อยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด สำหรับขวัญของครูในโรงเรียน

ราษฎรมาตรฐานต่ำ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยขวัญเกือบทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่เรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงาน อยู่ในระดับสูง

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎรทั้งสามมาตรฐาน เปรียบเทียบกัน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๒ ซึ่งตั้งไว้ว่า ขวัญของครูที่สอนในโรงเรียนราษฎรที่มี ระดับมาตรฐานต่างกัน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายคู่ พบว่า ระดับ ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานปานกลางสูงกว่าครูในโรงเรียนราษฎร มาตรฐานต่ำและโรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำสูงกว่าระดับขวัญของครูใน โรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑.๒ ขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎรโดยรวม พบว่าครูสอนชั้นประถมศึกษา มีระดับขวัญสูงกว่าครู สอนชั้นมัธยมศึกษาในทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ความรู้สึกกับนิสิตชอบ และความรู้สึกพอใจในงานที่ทำสูงที่สุดและมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ส่วนความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในระดับต่ำสุด

เมื่อพิจารณาขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษาในแต่ละ มาตรฐานโรงเรียน พบว่าครูสอนชั้นประถมศึกษา มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูสอนชั้น มัธยมศึกษาในทุกมาตรฐานโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครู สอนชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาและครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎรโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ ๓ ที่ตั้งไว้ว่า ครูสอนระดับประถมศึกษา กับครูสอนที่ ระดับมัธยมศึกษา มีระดับขวัญแตกต่างกัน ส่วนในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำ พบว่า ระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ย

ในเรื่องความรู้สึกพอใจในงานที่ทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่พบความแตกต่างกัน สำหรับในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง วิชาของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แต่ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับวิชาไม่แตกต่างกัน

๑.๓ วิชาของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวม พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับวิชาสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี และครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี ส่วนครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี กับครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับวิชาใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบวิชาของทุกกลุ่ม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในหน่วยงานและความรู้สึกกับผิชอบอยู่ในระดับสูงสุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในระดับต่ำสุด ส่วนวิชาของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันในแต่ละมาตรฐานโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับวิชาสูงกว่าทุกกลุ่ม และอยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มอื่นมีค่าเฉลี่ยของระดับวิชาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบวิชาปรากฏว่าเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกกับผิชอบอยู่ในอันดับรอง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกกับผิชอบอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำอยู่ในอันดับรอง ส่วนความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด และกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกกับผิชอบอยู่ในอันดับสูงสุด ความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับรอง

ในโรงเรียนมาตรฐานปานกลางปรากฏว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี กับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญกำลังใจเคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปี ถึง ๓ ปี และค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูทั้งสามกลุ่มอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่อง ความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ ปรากฏว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่าทุกกลุ่ม และกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี โดยมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานของทุกกลุ่มอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงานแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่าระดับขวัญของครูโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ ๔ ที่ตั้งไว้ว่าครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกัน กลุ่มครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานก็ มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เมื่อพิจารณาโดยแยกเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สำหรับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปีกับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง ระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน ไม่แตกต่างกัน แต่ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำระดับขวัญของกลุ่มครู

ที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไปมีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนระหว่างกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี กับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป และกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี กับกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

๑.๔ ขวัญของครูที่มีวุฒิต่างกันในเรื่องเรียนราษฎรโดยส่วนรวมพบว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูวุฒิอื่น และกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ส่วนค่าเฉลี่ยของระดับขวัญในแต่ละองค์ประกอบปรากฏว่าความสัมพันธ์ในหน่วยงานของแต่ละกลุ่มสูงสุด ความรู้สึกกับนิคชอบอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิต่างกันในแต่ละมาตรฐานโรงเรียน ปรากฏว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่าของแต่ละมาตรฐานโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่ามีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญต่ำสุดในทุกมาตรฐานโรงเรียน ส่วนค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบขวัญปรากฏว่า ในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานก็มีค่าเฉลี่ยในเรื่องความรู้สึกกับนิคชอบอยู่ในอันดับสูงสุด ความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด ในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานปานกลางทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกกับนิคชอบอยู่ในอันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด สำหรับในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำ ค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า กับกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย

ในเรื่องความสัมพันธ์ในหน่วยงานอยู่ในอันดับสูงสุด ความรู้สึกประทับใจใน
อันดับรอง และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในอันดับต่ำสุด

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน
ปรากฏว่าระดับขวัญของกลุ่มครูที่มีวุฒิต่างกัน โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๕ ที่ตั้งไว้ว่าครูที่มี
วุฒิต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกัน เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายคู่พบว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ
ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า
และกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน
กลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรี
และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เช่นเดียวกัน

กลุ่มครูที่มีวุฒิต่างกันในเรื่องเรียนมาตรฐานก็มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายคู่พบว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิ
ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่ากับ
กลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าและกลุ่มครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่ากับกลุ่มครูที่มีวุฒิ
ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

กลุ่มครูที่มีวุฒิต่างกันในเรื่องเรียนมาตรฐานต่ำกว่า มีระดับขวัญโดย
ส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนองค์ประกอบขวัญอื่นไม่พบความแตกต่างกัน

๒. สรุปผลการเปรียบเทียบระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์ที่มีระดับ
ชั้นที่สอน ระยะเวลาทำงาน และวุฒิต่างกัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน

๒.๑ ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๑ ซึ่งตั้งไว้ว่า ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานโรงเรียนพบว่า

๒.๑.๑ ขวัญของครูในโรงเรียนมาตรฐานดี อยู่ในระดับปานกลาง

๒.๑.๒ ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง อยู่ในระดับสูง

๒.๑.๓ ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ อยู่ในระดับปานกลาง

๒.๒ ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๒ ซึ่งตั้งไว้ว่า ขวัญของครูที่สอนในโรงเรียนราษฎร์ที่มีระดับเกณฑ์มาตรฐานต่างกัน แตกต่างกัน

๒.๓ ขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๓ ซึ่งตั้งไว้ว่า ครูที่สอนระดับประถมศึกษา กับครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษา มีระดับขวัญแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานโรงเรียนพบว่า

๒.๓.๑ ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดี มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

๒.๓.๒ ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๓.๓ ครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา
ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่า มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

๒.๔ ขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์
โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๔ ซึ่งตั้งไว้ว่าครูที่มี
ระยะเวลาทำงานต่างกัน มีระดับ ขวัญแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐาน
โรงเรียน พบว่า

๒.๔.๑ ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปีขึ้นไป
ถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานคี่ มีระดับขวัญแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๔.๒ ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี
๓ ปีขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง มีระดับ
ขวัญไม่แตกต่างกัน

๒.๔.๓ ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี ๓ ปี
ขึ้นไปถึง ๖ ปี และ ๖ ปีขึ้นไป ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ มีระดับขวัญไม่
แตกต่างกัน

๒.๕ ครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า และ
ปริญญาตรีและสูงกว่า มีระดับ ขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๕ ที่ตั้งไว้ว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานโรงเรียนพบว่า

๒.๕.๑ ครูที่มีวุฒิ ป.กศ.และต่ำกว่า ป.กศ.สูงหรือ
เทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่าในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานคี่ มีระดับขวัญ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๕.๒ ครูที่มีวุฒิป.กศ. และต่ำกว่า ป.กศ.สูง
หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีและสูงกว่า ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง
มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๕.๓ ครูที่มีวุฒิป.กศ.และต่ำกว่า กับครูที่มีวุฒิป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ มีระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่ควรนำมาอภิปรายมีดังนี้

๑. ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ ๑ ที่ว่า ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบขวัญพบว่า เกือบทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับสูงเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและความรู้สึกประสบความสำเร็จ ส่วนความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญอยู่ในระดับปานกลาง การที่ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับสูง น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ดังกล่าวต่อไปนี้

๑.๑ ในปัจจุบันทางราชการ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาเอกชน โดยได้สนับสนุนอาชีพครูโรงเรียนราษฎร์ให้มีความมั่นคงใกล้เคียงกับครูโรงเรียนรัฐบาลมากยิ่งขึ้น จึงได้ออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่คุ้มครองสิทธิของครูโรงเรียนราษฎร์ รวมทั้งการบำรุงขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในสถานต่าง ๆ เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์เป็นเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๐๘ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์เป็นเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๐๙ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๒๐ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือค่าสอนซึ่งนายจ้างต้องจ่ายให้ครูใหญ่หรือครู พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ ในระหว่างที่ครูปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎร์จะได้รับการสงเคราะห์โดยรัฐจ่ายเงินเป็นค่าทดแทน ค่ารักษาพยาบาลและค่าทำศพให้ด้วย

๑.๑.๒ ครูที่ปฏิบัติงานไม่ครบ ๕ ปี เมื่อต้องออกจากงานหรือตายมีสิทธิได้รับเงินสะสมร้อยละ ๓ ของเงินเดือนของครูที่รัฐเรียกเก็บพร้อมดอกเบี้ย ถ้าครูปฏิบัติงานครบ ๕ ปี มีสิทธิได้รับเงินสะสมร้อยละ ๓ ของเงินเดือนพร้อมดอกเบี้ยรวมกับร้อยละ ๓ ของเงินเดือนที่ทางโรงเรียนออกสมทบให้และอีกร้อยละ ๒ ของเงินเดือนที่รัฐออกให้ รวมเป็น

รายละเอียด ๑๒ ของเงินเคื่อน

๑.๑.๓ เจ้าของโรงเรียนราษฎรพึงส่งเสริมและสนับสนุนครูใหญ่หรือเกี่ยวกับ การพิจารณาเงินเคื่อน ให้เข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการและให้มีโอกาส เพื่อพัฒนาความรู้และ สอดคล้องวิทยฐานะทาง ครู

๑.๑.๔ ให้เจ้าของโรงเรียนราษฎรจ่ายเงินค่าล่วงเวลาหรือค่าสอนเกินกว่าที่กำหนด

๑.๑.๕ ครูโรงเรียนราษฎรมีสวัสดิลาป่วย ลาคลอค ลาอุปสมบทและลาเพื่อ ไปประกอบพิธีทาง ศาสนาเช่นเดียวกับครูโรงเรียนรัฐบาล

๑.๑.๖ เมื่อเจ้าของโรงเรียนนอกเลิกสัญญาการเป็นครู เจ้าของโรงเรียน ราษฎรจะต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่ครู เช่น ทำงานติดต่อกันตั้งแต่ ๓ เดือนแต่ไม่เกิน ๑ ปีจ่าย ให้ ๑ เดือนของเงินเคื่อนเคื่อนสุดท้าย เกิน ๑ ปีแต่ไม่เกิน ๓ ปีจ่ายให้ ๓ เดือนของเงิน เคื่อนเคื่อนสุดท้ายและ ๓ ปีขึ้นไปจ่ายให้ ๖ เดือนของเงินเคื่อนเคื่อนสุดท้าย หากการบอก เลิกสัญญาการ เป็นครูไม่ได้รับความเป็นธรรม ครูมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการคุ้มครองการ ทำงานของครูใดคชข

๑.๑.๗ ให้เจ้าของและครูตกลงและรับเงินเคื่อนหรือค่าสอนขั้นต่ำไม่น้อย กว่าอัตราที่ ก.พ. กำหนด

๑.๒ การศึกษาเอกชนมีลักษณะการประกอบการเป็นแบบธุรกิจ ต้องมีการแข่งขัน ซึ่งกันและกัน โรงเรียนจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เพื่อสร้างชื่อเสียงของโรงเรียนของตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน การบริหารงานของโรงเรียนราษฎรจึงต้องมีการควบคุมดูแลและ ส่งเสริมและสนับสนุนครูสอนอย่างจริงจัง เพื่อให้ครู สามารถปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ ดังนั้นการที่โรงเรียนราษฎรได้ดำเนินการบริหารงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ครูได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากขึ้น จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่

ทำให้ขวัญของครูสูงขึ้น

๑.๓ องค์ประกอบที่เนื่องมาจากตัวของครูมีส่วนทำให้ขวัญของครูสูงขึ้น กล่าวคือ ครูโรงเรียนราษฎรที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎรซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบอาชีพครูเพื่อที่จะได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งทางราชการได้สนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไปเข้ารับการอบรมครูประจำการตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ เพื่อให้ได้วุฒิปริญญาตรี จึงเป็นส่วนหนึ่งที่นาจะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ขวัญของครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีสูงขึ้น ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีอยู่แล้วก็รอโอกาสที่จะสอบเข้าเป็นข้าราชการครูซึ่งหน่วยงานของรัฐรับเป็นประจำทุกปี และถ้าครูเหล่านั้นปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎรเป็นเวลาหลายปีมีเงินเดือนสูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนราษฎรบางโรงเรียนมีนโยบายให้ครูออกเพื่อรับครูใหม่เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ดังนั้นครูที่มีวุฒิสูง ๆ จึงขาดความมั่นคงในการทำงาน จึงทำให้ปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขวัญของครูที่มีวุฒิต่ำมีระดับขวัญต่ำกว่าครูที่มีวุฒิสูง

๒. การเปรียบเทียบขวัญของครูโรงเรียนราษฎรจำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน ผลการวิจัยได้พบว่า ระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานดี ปานกลางและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๒ ที่ตั้งไว้ว่า ขวัญของครูที่สอนในโรงเรียนราษฎรที่มีระดับเกณฑ์มาตรฐานต่างกันแตกต่างกัน โดยที่ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานปานกลางสูงกว่าครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานดีและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ และขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานดีสูงกว่าครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ การที่ขวัญของครูในโรงเรียนราษฎรมาตรฐานปานกลางสูงกว่าครูในโรงเรียนมาตรฐานดีและต่ำนั้น น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายประการคือ

๒.๑ การให้เงินอุดหนุนโรงเรียนราษฎรในมาตรฐานต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้โรงเรียนราษฎรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนตามระดับเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละโรงเรียน โรงเรียนราษฎรที่อยู่

ในมาตรฐานก็สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้สูงตามที่ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้และถ้าโรงเรียนเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนเกินกว่า ๑๓๐๐ บาทต่อปีจะไม่ได้รับเงินอุดหนุน ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานจะไม่ขอรับเงินอุดหนุนอยู่แล้ว เนื่องจากค่าธรรมเนียมการเรียนที่เรียกเก็บจะให้ผลประโยชน์มากกว่าเงินอุดหนุนที่รัฐจ่ายให้ ส่วนโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางและมาตรฐานต่ำส่วนใหญ่ได้ขอรับเงินอุดหนุนเพื่อสมทบจ่ายเป็นเงินเดือนครู เนื่องจากค่าธรรมเนียมการเรียนที่โรงเรียนเรียกเก็บนั้นจะเกินเกินกว่าอัตราที่ทางราชการกำหนดไม่ได้ กล่าวคือโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางเรียกเก็บได้ไม่เกินปีละ ๑๓๐๐ บาท โรงเรียนราษฎร์ที่อยู่ในมาตรฐานต่ำเก็บได้ไม่เกินปีละ ๘๐๐ บาท ถ้าโรงเรียนจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนให้สูงขึ้นจึงจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรฐานนั้น ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียนราษฎร์จะต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้มาตรฐานและให้ได้รับผลประโยชน์จากการลงทุน โดยเฉพาะโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางในกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่จำนวนมากกว่ามาตรฐานดีและต่ำ จะต้องมีการแข่งขันซึ่งกันและกันในทางธุรกิจ โรงเรียนจะต้องพยายามพัฒนาในทุก ๆ ด้านเพื่อสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและสามารถเลื่อนระดับฐานะของมาตรฐานโรงเรียนพร้อมกันไปด้วย การที่โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจะทำให้โรงเรียนมีเงินเพียงพอที่จะจ่ายให้ครูได้เงินเดือนเต็มตามวุฒิและสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ครูมากยิ่งขึ้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางอยู่ในระดับสูงกว่าครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดีและมาตรฐานต่ำ

๒.๒ ระบบการบริหารของโรงเรียน โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานคืบหน้าทางฝ่ายบริหารจะพยายามควบคุมมาตรฐานการเรียนการสอนเพื่อให้เต็มความสามารถและคืบขึ้นเพื่อให้ผลกำไรตามหลักขององค์การธุรกิจและชื่อเสียงในฐานะที่เป็นสถาบันที่ให้บริการสาธารณะ ครูจึงต้องทำงานอย่างหนักและต้องถูกควบคุม ตรวจสอบมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางและมาตรฐานต่ำ แม้ครูจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูงก็ไม่ทำให้ระดับขวัญสูง

ตามไปค้น ผลจึงปรากฏว่าระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดีจึงอยู่ในระดับต่ำกว่าครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง

๒.๓ โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำส่วนใหญ่ไม่อยู่ในเกณฑ์ขอรับเงินอุดหนุน เพราะจำนวนนักเรียน ห้องเรียนและครูยังมีอยู่จำนวนน้อย ครูส่วนใหญ่คิดว่าไม่อยู่ในความนิยมของผู้ปกครอง ครูไม่มีความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ตนสอน ฐานะทางด้านการเงินของโรงเรียนไม่มั่นคงพอ ดังนั้นครูจึงมีความรู้สึกว่ตนเองไม่มีความมั่นคงในอาชีพ จึงทำให้ระดับขวัญของครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำอยู่ในระดับต่ำกว่าครูในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานอื่น

๓. การเปรียบเทียบขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์จำแนกตามระดับชั้นที่สอน

ผลการวิจัยได้พบว่า ขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๓ ที่ตั้งไว้ว่า ครูสอนระดับประถมศึกษา กับครูสอนระดับมัธยมศึกษา มีระดับขวัญแตกต่างกัน โดยที่ระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษา เมื่อแยกตามระดับมาตรฐานโรงเรียนพบว่า โรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดีระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษา กับครูสอนชั้นมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน สำหรับในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง ขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำไม่พบความแตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเนื่องจากการปฏิบัติงานของครูโดยที่ครูสอนชั้นมัศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าครูสอนชั้นประถมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอนหรือวิธีการปกครองนักเรียน โดยปกติแล้วผู้ที่ปฏิบัติงานมากย่อมต้องประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมาก เมื่อเกิดปัญหาแล้ว หากการแก้ปัญหาไม่สำเร็จจุลลงไปด้วยดี ย่อมต้องเกิดความขัดแย้ง ซองคับใจ กังวล ผิดหวัง เกิดความไม่พอใจและหมกมุ่นใจในการทำงาน ส่วนครูที่สอนชั้นประถมศึกษา เนื้อหาวิชาและงานที่ปฏิบัติมีน้อยและอาจง่ายกว่า นักเรียนปกครองง่ายกว่านักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กกำลังอยู่ในวัยรุ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ระดับขวัญของครูสอนชั้นประถมศึกษาสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษา

๔. การเปรียบเทียบขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ จำแนกตามระยะเวลา ทำงานของครู

จากผลการวิจัยพบว่า ขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๔ ที่ตั้งไว้ว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกัน ผลจากการเปรียบเทียบระดับขวัญแต่ละมาตรฐานโรงเรียน ปรากฏว่า ขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยที่ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๑ ปีถึง ๓ ปี มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลางไม่แตกต่างกัน และขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยที่ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มอื่น การที่ผลของการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันทางราชการได้มีมาตรการคุ้มครองการทำงานของครู นับตั้งแต่วันที่ครูได้รับการบรรจุเข้าทำการสอน และฝ่ายบริหารได้พยายามปรับปรุงสวัสดิการและให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ครูเพิ่มมากขึ้น ทำให้ครูมีความรู้สึกว่าเขามีความมั่นคงในอาชีพเหมือน ๆ กัน ดังนั้น ระยะเวลาทำงานของครูโดยส่วนรวม จึงไม่มีผลทำให้ระดับขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันมีความแตกต่างกันออกไป ส่วนระดับขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกันในแต่ละมาตรฐานโรงเรียนมีความแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่า ในแต่ละมาตรฐานโรงเรียนมีระบบการบริหารและการควบคุมการทำงานของครูแตกต่างกันออกไปแต่ละโรงเรียน จึงทำให้ระดับขวัญของครูแตกต่างกัน โดยเฉพาะในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำ ปรากฏว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงาน ๖ ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบอร์ก (Bergth. 1971:6293 - A) ที่พบว่า กลุ่มครูที่มีประสบการณ์น้อยมีขวัญสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก

๕.๑ การเปรียบเทียบขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ จำแนกตามวุฒิ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับขวัญของครูที่มีวุฒิต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ ๕ ที่ตั้งไว้ว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกัน ผลจากการเปรียบเทียบระดับขวัญของครูในแต่ละมาตรฐานโรงเรียนปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิต่างกัน ในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานดีและมาตรฐานปานกลาง มีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยครูที่มีวุฒิ.กศ.และต่ำกว่ามีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิ.กศ.สูงหรือเทียบเท่าและครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ส่วนในโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง ระดับขวัญของครูที่มีวุฒิต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยครูที่มีวุฒิ.กศ.และต่ำกว่ามีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิ.กศ.สูงหรือเทียบเท่าและครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า จะเห็นได้ว่าครูที่มีวุฒิค่าทั้งในส่วนรวมและแต่ละมาตรฐานโรงเรียนมีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิสูง ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาเช่นนี้จะเป็นเพราะครูที่มีวุฒิ.กศ.และต่ำกว่าซึ่งมีอยู่จำนวนมากในโรงเรียนราษฎร์นั้น ไม่มีโอกาสที่จะเปลี่ยนงานได้ง่าย เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่รับครู ของการครูที่มีวุฒิสูงกว่า.กศ.แทบทั้งสิ้น ทำให้ครูเหล่านี้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนตลอดไปจนกว่าจะไ้วุฒิสูงขึ้น การที่ครูอยู่ในโรงเรียนนาน ๆ มักจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนและกิจการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนนั้น ๆ เป็นอย่างดี จึงได้รั้ความไว้วางใจจากผู้บริหารโรงเรียน จึงทำให้มีความอบอุ่น มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าครูที่มีวุฒิสูง ๆ ซึ่งครูที่มีวุฒิสูงก็รอคอยโอกาสที่จะสอบบรรจุเป็นครูในโรงเรียนรัฐบาลซึ่งประกาศรับมากทุกปี และผู้บริหารบางโรงเรียนมีนโยบายที่จะให้ครูที่มีวุฒิสูงซึ่งมีเงินเดือนสูงออกไปเพื่อรับครูใหม่ที่มีวุฒิค่าเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำและขาดความรู้ในการบริหารการศึกษา จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งกันได้ง่าย ดังนั้นครูที่มีวุฒิสูงจึงปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ด้วยความไม่พึงพอใจและหาความหวักระแวง จึงก่อให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพต่ำกว่าครูที่มีวุฒิค่า ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบอร์เกธ (Bergeth. 1971 : 6293 - A) ที่พบว่า กลุ่มครูที่มีการศึกษาน้อยมีขวัญสูงกว่าครูที่มีการศึกษามาก

ข้อเสนอแนะ

✓ จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวมน อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อได้เปรียบเทียบกับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์แต่ละมาตรฐานโรงเรียนแล้วปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานปานกลาง อยู่ในระดับสูง ส่วนครูโรงเรียนราษฎร์มาตรฐานต่ำและต่ำ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์แต่ละมาตรฐานแตกต่างกันเช่นนี้ อาจส่งผลถึงบรรยากาศในโรงเรียน และประสิทธิภาพการเรียนการสอนแตกต่างกันด้วย ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ควรจะได้การปรับปรุงกลไกการบริหารงานของโรงเรียนราษฎร์ เพื่อที่จะพัฒนาขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ทั้งในส่วนรวม และแต่ละมาตรฐานโรงเรียนให้สูงขึ้นและใกล้เคียงกัน เพื่อที่จะส่งผลให้นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีคุณภาพทางการศึกษาอยู่ในมาตรฐานใกล้เคียงกัน ควรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์พิจารณาดำเนินการดังนี้ ✓

๑. จากผลการวิจัยพบว่า ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีระดับขวัญสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษา ไปว่าจะอยู่ในระดับมาตรฐานใด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช วิเศษสุวรรณ ที่ว่า ครูสอนชั้นประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจในปฏิบัติงานสูงกว่าครูสอนชั้นมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากครูสอนชั้นมัธยมศึกษาต้องปฏิบัติงานมากทั้งในค่านเนื้อหาวิชา วิธีสอน และการปกครองนักเรียนซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่น ย่อมจะมีปัญหามากเมื่อครูแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สำเร็จจุลลงไปด้วยดี ก็จะทำให้เกิดความข้องคับใจ กังวล นึกหวัง จึงทำให้หมดกำลังใจในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องส่งเสริมกำลังใจหรือบำรุงขวัญในปฏิบัติงานของครูสอนชั้นมัธยมศึกษาให้มากขึ้น เช่น ให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนดีกว่าที่จะปล่อยให้ครูต้องแก้ปัญหาตามลำพัง และต้องสนองความต้องการที่ครูหรือคณะครูประสงค์ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีค่าตอบแทน ค่าล่วงเวลา หรือเงินพิเศษอื่น ๆ ให้แก่ครูที่ต้องปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น หรือนอกเวลาปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ต้องให้ครูปฏิบัติงานด้วยความสนใจ ควรหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดความรู้สึกว่าได้รับค่าจ้างเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบอยู่ ทำให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น และจะส่งผลต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนสูงตามไปด้วย ในขณะเดียวกัน ต้องส่งเสริมขวัญของครูสอนชั้นประถมให้สูงขึ้นไปอีก จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนของโรงเรียนยิ่งขึ้น

๒. จากผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน มีระดับขวัญ โดยส่วนรวบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความแตกต่างกันในโรงเรียน ราว ๓๖ มาตรการงานต่ำ โดยระดับขวัญของครูที่มีระยะเวลาทำงานน้อยในโรงเรียนราว ๓๖ มาตรการงานที่สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำงานมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้บริหารโรงเรียนราว ๓๖ มาตรการงานต่ำ จะต้องส่งเสริมกำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครูให้มีความมั่นคงในการทำงาน เพื่อจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษามาของโรงเรียนดีขึ้น เช่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการ หรือการศึกษาค้นคว้า เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้ครูได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น มอบตำแหน่งหน้าที่การงานให้รับผิดชอบ เช่น ให้เป็นหัวหน้าสาย หรือหัวหน้าวิชา ผู้บริหารโรงเรียนควรได้มองเห็นความสำคัญของครูที่ทำงานมานาน เพราะเป็นครูที่มีประสบการณ์และความรู้ความสารถอย่างดี จึงจะเป็นผลดีต่อโรงเรียนมาก เพราะทำให้คุณภาพของการเรียนการสอนสูง เป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครองนักเรียน หากครูใหม่ที่มีค่าตอบแทนต่ำ เพื่อจะลดค่าใช้จ่ายของโรงเรียนนั้น จะทำให้เสียเวลาในการฝึกอบรมแก่ครูที่เข้ามาใหม่อย่างมาก สำหรับในโรงเรียนราว ๓๖ มาตรการงานต่ำนั้น ควรส่งเสริมและบำรุงขวัญแก่ครูที่มีระยะเวลาทำงานน้อยให้มีระดับขวัญสูงขึ้น เช่นเดียวกันกับวิธีการดังกล่าวมาแล้ว ผู้บริหารควรได้ปฏิบัติต่อครูทุกกลุ่มที่มีระยะเวลาทำงานต่างกัน จะทำให้ครูที่มีขวัญดีแล้วยิ่งสูงขึ้นกว่าเดิม และครูที่มีขวัญต่ำกว่าเดิมจะสูงขึ้น จะทำให้ส่งผลถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของนักเรียนดีขึ้นตามไปด้วย

๓. จากผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีระดับขวัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยครูที่มีวุฒิ ป.กศ. และต่ำกว่า มีระดับขวัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า และครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ทั้งในส่วนรวมและแต่ละมาตรฐานโรงเรียน เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้บริหารโรงเรียนราษฎรจะต้องสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนโดยมอบความไว้น้ำใจเชื่อใจให้แก่ครูที่มีวุฒิส่งเสริมให้ครูมีความจงรักภักดีต่อโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับปริมาณและคุณภาพของงานที่ครูรับผิดชอบอยู่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิส่งเสริมโอกาสเข้ารับการศึกษาอบรม ศึกษาน หรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ครูได้แสดงความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ครูเกิดความรักภูมิใจและพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎรต่อไป อันจะเป็นผลให้โรงเรียนราษฎรมีครูที่มีวุฒิส่งเสริมอยู่ปฏิบัติงานโดยไม่ลาออกไปปฏิบัติงานอื่นที่มีความมั่นคงกว่า ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนและนักเรียนด้วย สำหรับครูที่มีวุฒิต่ำก็ควรใช้วิธีการส่งเสริมบำรุงขวัญดังกล่าวแล้ว เพื่อที่จะให้ครูเหล่านั้นมีความรู้ก้าวหน้าในอาชีพก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดียิ่งขึ้นไปอีกด้วย

๔. การบริหารงานภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนราษฎรควรจะได้ปรับปรุงหรือพัฒนาขวัญในการปฏิบัติงานของครูในเรื่อง ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในการทำงาน การปกครองบังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน และสวัสดิการ ให้มีระดับสูงขึ้น โดยพิจารณาการดำเนินการดังนี้

๔.๑ ความสำเร็จในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนราษฎรควรได้วางนโยบายและแนวทางในการบริหารให้แน่นอน มีการวางแผนและโครงการปฏิบัติงานให้เหมาะสม โดยให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้เข้าใจแนวนโยบายและจุดมุ่งหมาย สามารถนำไปปฏิบัติได้ให้บรรลุเป้าหมายของงาน มีการแบ่งงานและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างกว้างขวาง มีการประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ครู

ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลสำเร็จของงาน ทราบอุปสรรคและปัญหา สามารถที่จะแก้ไขปรับปรุงงาน ที่ทำได้อย่างถูกต้อง และจัดให้มีระบบการตอบแทนผลสำเร็จในการทำงานอย่างยุติธรรม

๔.๒ การยอมรับนับถือจากครู ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ควรได้ปรับปรุง และนำความรู้ในด้านการบริหารที่ทันสมัยมาใช้ในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรใช้วิธีการ บริหารแบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาในโรงเรียน หรือการใช้อำนาจการบังคับ บัญชา โดยแสดงให้ครูมีความรู้สึกว่าคุณบริหารมีความจริงใจ มีหน้าที่เป็นมิตร มีความแนบเนียน และนุ่มนวล รวมทั้งต้องรู้จักกาลเทศะ และสถานการณ์ที่เหมาะสมในการที่ทำให้ครูยอมรับนับถือ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้แสดงความรู้ความสามารถในการคิดค้นวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และยอมรับความสามารถของครูด้วยความจริงใจ และพยายามส่งเสริมให้การคิดค้นนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับนับถือจากครูมาก ยิ่งขึ้น

๔.๓ ความก้าวหน้าในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ควรสนับสนุน หรือส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสไปอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มคุณวุฒิของครูให้สูงขึ้น และ เพิ่มพูนทักษะในอาชีพของครู คือการสอนและการปฏิบัติงานให้เชี่ยวชาญยิ่งขึ้น โอกาสดังกล่าวนี้ จะมีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในชีวิตอนาคตของครูเอง ที่จะทำให้ได้รับค่าจ้างเงินเดือน สูงขึ้น ได้ตำแหน่งสูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ควรจะได้ผ่อนผันและให้โอกาสแก่ครู ตามสมควร ยอมเท่ากับเป็นการสร้างภาระผูกพันทางใจอันดีระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู ให้มีขึ้น ความจงรักภักดีของครูต่อโรงเรียนก็มีขึ้นและครูมีกำลังขวัญในการปฏิบัติงานสูงขึ้นอีกด้วย

๔.๔ การปกครองบังคับบัญชา ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ควรใช้วิธีการ บริหารแบบประชาธิปไตยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครู เช่น พยายามให้ครูได้แสดง ความเห็นหรือให้คำปรึกษาหารือในการตัดสินใจปัญหาาร่วมกัน พยายามให้กลุ่มครูตั้งวัตถุประสงค์ และหามาตรฐานในการทำงาน หากเกิดความผิดพลาดในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนจะ แก้ไขโดยไม่ทำให้ครูเกิดความท้อถอย เปิดโอกาสให้ครูได้มีการประชุมปรึกษาหารือในการ แก้ปัญหาร่วมกัน พร้อมกันนั้นผู้บริหารควรทำตัวให้คนพองาย ให้ความเห็นอกเห็นใจ ข้อเสนอ

ของครูและความต้องการของครู ผู้บริหารที่มักจะสวนทางกันนั้น ผู้บริหารควรใช้วิธีแก้ปัญหา โดยต้องพยายามประสานประโยชน์ คือ ฝ่ายบริหาร จะต้องลดหรือยอมเสียประโยชน์ที่ควร จะได้รับตามความตั้งใจลงส่วนหนึ่ง และพยายามลดความต้องการของครูลงส่วนหนึ่ง ซึ่งพอที่ จะตกลงประนีประนอมประสานประโยชน์ซึ่งกันและกันได้ การบริหารงานก็จะเป็นไปด้วยความ รามรื่นและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

๔.๕ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนราษฎรต้องเอาใจใส่ ทั้งในการปฏิบัติงาน และความเป็นอยู่ของครูอย่างใกล้ชิด เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงานควรจะให้เหมือนอย่างเพียงพอ ควรหมั่นเยี่ยมเยียนครูอย่างสม่ำเสมอ การจัดให้มีกิจกรรม พบปะสังสรรค์ในโรงเรียน จะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง จะมีกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน และมีขวัญสูงขึ้น

๔.๖ การจัดสวัสดิการที่ดี การที่จะให้ขวัญของครูดีขึ้นอีกวิธีหนึ่งก็คือ การให้สวัสดิการหรือประโยชน์แก่ครูต่าง ๆ แก่ครู ซึ่งหมายความว่าให้ประโยชน์นอกเหนือ จากเงินเดือน และสวัสดิการที่รัฐดำเนินการอยู่แล้ว เช่น การจัดให้มีที่พักอาศัย สหกรณ์ออม ทรัพย์ ภายในโรงเรียน บริการส่งนทานการ การให้สวัสดิการจะช่วยให้ครูมีความรู้สึกมั่นคง เพราะเมื่อเกิดปัญหาที่ต้องการช่วยเหลือ บุคคลแรกที่เขาจะพึ่งพาได้ก็คือคนที่อยู่ใกล้ชิดที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปิดเป่าความทุกข์ร้อนของครู เพื่อเป็นการสร้าง ขวัญและขณะเดียวกันก็จะทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจต่องานและต่อโรงเรียน ทำให้ครูมีขวัญดีขึ้น เมื่อ ความต้องการของเขาได้รับการตอบสนองจากผู้บริหารโรงเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม

๕. การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร โดยที่พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๓ และแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้กำหนดครูผู้จัดการไว้ต่ำมาก ถือมี วุฒิต่ำกว่าจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อเปรียบเทียบกับวุฒิของครูใหญ่ และครูที่ทำการสอนแล้ว จะแตกต่างกันมาก ทำให้เกิดช่องว่างในการสื่อสาร และโดยที่ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ควบคุม ครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน โอกาสที่จะเกิดการขัดแย้งกับครูใหญ่และครู จึงเป็นได้ง่าย ทั้งนี้เพราะผู้จัดการหรือผู้บริหารโรงเรียนราษฎร เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานเสียเอง

ซึ่งเท่ากับเข้ามาพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง และแสวงหาผลประโยชน์จากครู มีผลให้พฤติกรรม การบริหารและการควบคุมบังคับบัญชาเป็นไปในรูปแบบเผด็จการ ครูอ่านใจไว้ในมือของฝ่ายบริหาร โดยเด็ดขาด การพูดว่าเห็นใจความดีความชอบ ดำเนินไปโดยพิจารณาความไว้นั้นเชื่อใจและ และความคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวมากกว่า คำนึงถึงความเหมาะสมอื่น ๆ ซึ่งจะมีผลทำลายความ จงรักภักดีของครูที่จะพึงมีต่อโรงเรียน ขาดความพึงพอใจในการทำงาน การลางาน ขาดงาน และการลาออกของครูจึงมีมากตามมาด้วย ดังนั้น เพื่อลดความแตกต่างระหว่างคุณวุฒิของ ผู้จัดการชั้นครูใหญ่ และครู และลดความขัดแย้งกระทบกระทั่งในการบริหาร ควรจะได้มีการ แก้ไข ดังนี้

๕.๑ แก้ไขวุฒิของผู้จัดการให้สูงขึ้น และควรมีประสบการณ์ทางการบริหาร การศึกษามาพอสมควร

๕.๒ เปลี่ยนระบบการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์เสียใหม่ โดยให้คณะ บุคคล หรือองค์การ มูลนิธิ เป็นเจ้าของกิจการโรงเรียนแทนที่เอกชน ซึ่งจะช่วยให้การระดม ทุนเพื่อใช้จ่ายในการปรับปรุงกิจการของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็ก ๆ หรือโรงเรียนราษฎร์ที่อยู่ในระดับมาตรฐานต่ำนั้น อาจจะรวมตัวกันเป็นโรงเรียนในเครือ เดียวกันได้ หรือจัดเป็นองค์การมูลนิธิ ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งนั้นก็ขึ้นตรงต่อคณะบุคคล หรือ องค์การ มูลนิธิแทนที่จะขึ้นต่อบุคคลคนเดียวซึ่งเป็นเจ้าของตั้งแต่ก่อน

๖. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจะได้จัดการฝึกอบรมผู้บริหาร โรงเรียนราษฎร์ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียน การจั กษ์สวัสดิการ การสร้างหลักประกันความมั่นคงให้แก่ครูภายในโรงเรียนราษฎร์ การก่อให้เกิด กำลังใจและขวัญในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

๑. เพื่อให้ครอบคลุมสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนราษฎร์ นอกจากจะใช้คำถามแบบประเมินค่าแล้ว ควรจะใช้คำถามแบบปลายเปิดร่วมกับการสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อจะไขข้อเท็จจริงที่ลึกกว่า และแน่นอนขึ้น ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนของโรงเรียนราษฎร์ให้มีมาตรฐานสูงขึ้นใกล้เคียงกับโรงเรียนรัฐบาล

๒. ควรจะได้มีการศึกษาขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้เปรียบเทียบระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร กับส่วนภูมิภาค มีความแตกต่างกันเพียงใด เพื่อที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาขวัญของครูให้มีระดับใกล้เคียงกัน อันจะส่งผลต่อการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์โดยส่วนรวมดียิ่งขึ้น

๓. ควรจะได้มีการศึกษาถึงความเห็นเกี่ยวกับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์จากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครู ผู้ปกครองนักเรียน ประชาชนทั่วไป และผู้บริหารการศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบทัศนคติจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับขวัญของโรงเรียนราษฎร์เป็นเช่นใด ทำให้มองเห็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ได้ถูกทิศทางดียิ่งขึ้น

✱ ขวัญของครูมีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมาก หากขวัญของครูต่ำก็จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กต่ำไปด้วย และถ้าขวัญของครูสูงแล้วก็จะทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นผลทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีตามไปด้วย ฉะนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนราษฎร์ควรที่จะให้ความสำคัญในการส่งเสริมและบำรุงขวัญของครูให้อยู่ในระดับสูง ซึ่งจะทำให้คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับใกล้เคียงกับคุณภาพของโรงเรียนรัฐบาลมากขึ้น ทำให้โรงเรียนราษฎร์ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือรัฐในการจัดการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนราษฎร์
๒๕๔๔, ๔๐ หน้า อักส่าเนา

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน สรุปย่อปัญหาการว่างงานของครูโรงเรียนราษฎร์
๒๕๒๒, ๒๕ หน้า อักส่าเนา

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๓, ๒๓๑ หน้า
อักส่าเนา

ชวน เทียบกุล ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ปริชญานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๑, ๑๒๔ หน้า อักส่าเนา

ณรงค์ รบนิยกุล การศึกษาลักษณะผู้นำแบบต่าง ๆ ของครูใหญ่ที่ส่งผลต่อขวัญหรือกำลังใจ
ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๔๕ หน้า อักส่าเนา

ทิพาพันธ์ สังฆพงษ์ ขวัญของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศิริราช ปริชญานิพนธ์ กศ.บ.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๒๐, ๒๓ หน้า อักส่าเนา

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน สรุปผลอภิปรายวิถุคการดำเนินการศึกษาเอกชน ๒๕๑๓,
๑๕๗ หน้า พิมพ์ดีด

วิญญู สารร หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช ๒๕๑๒, ๒๔๕ หน้า

พา ไชยเดช ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์กับครูโรงเรียนราษฎร์
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๒๗ หน้า อักส่าเนา

มัลลวีร์ ห่อสกุลกล ขวัญของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดโรงเรียนรัฐบาล
กรมสามัญ ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๒๐, ๕๕ หน้า
อักส่าเนา

วิรัช วิเศษสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับความพึงพอใจในงาน

ของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.บ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๑, ๕๔ หน้า อักขระ

วีระชาติ แก้วไสย องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการ

ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ปริญญาโท กศ.บ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๘, ๕๕ หน้า อักขระ

สมพงษ์ เกษมสิน การบริหารบุคคลแผนใหม่ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

๒๕๑๖, ๕๓๖ หน้า

สุชน จุฑาทิพย์ กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของนักวิชาการ พระนคร สถาบันนิติ

พัฒนบริหารศาสตร์ ๒๕๑๕, ๑๔๕ หน้า

สุรางค์ ไก่ตระกูล การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย สถาบันนิติพัฒนบริหารศาสตร์

๒๕๑๔, ๓๕๔ หน้า

อรุณ รักรักรม ลักษณะนิสัยสัมพันธ์กับการบริหาร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๗,

๔๔๔ หน้า

Bender, John Edward. "Morale of Elementary School Teacher,"

Dissertation Abstracts. 33(8):3984 - A. February, 1973.

Bergeth, Robert L. "An Experimental Study of Teacher Morale in

Selected School Districts of North Dakota," Dissertation

Abstracts. 31(12):6293 - A. June, 1971.

Brinkman, Marrie Jean. "Factors Related to Teacher Morale in

Three Junior High Schools," Dissertation Abstracts. 27(7):

2301 - A. January, 1967.

Ellenburg. "Factors Affecting Teacher Morale," NASSP Bulletin.

56(368): 37 - 45. December, 1972.

- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill Book Company, 1971.
- Flippo, Edwin B. Principles of Personnel Administration. p.416 - 417. New York, McGraw - Hill Book Company, 1967.
- Glass, Gene V. and Jullin C. Stanley. Statistical Method in Education and Psychology. New Jersey, Englewood Cliffs, Printice - Hall, 1970. 596 p.
- Healy, Brother Vincent. "A Study of Lay Teacher Morale in the Catholic Diocesan Secondary Schools of The Continental United States as Revealed by a Comparison of Their Responses with Those of Their Principles on a Morale Questionnaire," Dissertation Abstracts. 31(6):2640 - A. December, 1970.
- Landquist, E.F. Design and Analysis in Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin, 1956. 393 p.
- Magnuson, David. Test Theory. Stockholm, Addison - Wesley Publishing Company, 1966. 270 p.
- Nance, Jones Joyce. "A Morale of Public Elementary School Teachers: Some Implication for Educational Administrators in The Memphis City School System," Dissertation Abstracts. 36(4):1952 - A. October, 1975
- Napier, Thomas Gayle. "Teacher Morale," Dissertation Abstracts. 27(4):1228 - A. October, 1966.
- Negro, Felix A. Public Personnel Administration. New York, Holt, Rhinehart&Winston Inc., 1963. 383 p.
- Sherman, Arther W. and Harbert J. Chruden. Personnel Management. 3 rd ed., Cincinnati, Chicago:South Western Publishing Co., 1968. 434 p.
- ✓ Sommer, Norman Louis. "Factors Influencing Teacher Morale in Selected Secondary Schools," Dissertation Abstracts. 31(3):986 - A. September, 1970.
- Terry, Thomas Dien. "Relationship Between The Sense of Power and Selected Morale Factors of Public School Classroom Teachers," Dissertation Abstracts. 33(6):2675 - A. December, 1972.

ภาคผนวก

ที่ ศธ.1001/7804

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

15 สิงหาคม 2522

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์ ประเภทสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสำหรับครูจำนวน.....ชุด และรายชื่อครู จำนวน.....ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนจะทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องขวัญของครู
โรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร (Morale of Private School Teachers in Bangkok)
โดยมุ่งที่จะนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมผู้บริหารอันจะเป็น
พื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนใคร่ขอความร่วมมือจากครูใหญ่ได้ให้ครู
ในสถานศึกษาของท่านตามรายชื่อครูที่แนบมานี้กรอกแบบสอบถามคนละ 1 ชุด รวมทั้งหมวก.....ชุด
ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความร่วมมือจากท่าน

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดอนุเคราะห์ดำเนินการให้ด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
และหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

๗๗๘ ๑๖

(นายมงคล ศรีไพรวรรณ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

ฝ่ายแผนงาน

โทร. 2828654

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดบางประการของครูโรงเรียนราษฎร์
มี ๓ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความเห็นของครูโรงเรียนราษฎร์เกี่ยวกับขวัญ ๕๕ ข้อ

ตอนที่ ๑

ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าหัวหน้าที่เป็นสภาพจริง ๆ ของท่าน

๑. ขณะนี้ท่านสอนระดับ (โปรดระบุระดับชั้นที่ท่านสอนมากที่สุด)

() ป.๑ - ป.๖

() ม.๑ - ม.ศ.๓

๒. อายุการทำงานของ ท่าน

() ๑ ปี ถึง ๓ ปี

() ๓ ปีขึ้นไป ถึง ๖ ปี

() ๖ ปีขึ้นไป

๓. วุฒิสถูสูงสุดของท่านในปัจจุบัน

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

() ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า

() ป.กศ. และต่ำกว่า

ตอนที่ ๒

ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย () รอบตัวเลขหลังข้อความแต่ละข้อความในช่องที่ท่าน
มีความเห็นสอดคล้องกับข้อความนั้น ๆ เพียงข้อละหนึ่งวง กรุณาตอบทุกข้อ

ตัวอย่างการตอบ

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑	งานในหน้าที่ของท่านมีลักษณะท้าทาย และรู้งใจให้ยากทำ	๕	๔	๓	๒	๑

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว ขอให้พิจารณาว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความตามสภาพของ
โรงเรียนนี้เพียงไร

ความหมายของมาตราส่วน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นอย่างแท้จริง โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ
เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นโดยทั่วไป
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ผู้ตอบตัดสินใจเด็ดขาดลงไปไม่ได้ว่า ผู้ตอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นโดยทั่วไป
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นอย่างสิ้นเชิง โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ

แบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑	ท่านมีความรู้สึกภาคภูมิใจในการที่ได้มาทำงาน ในโรงเรียนนี้	๕	๔	๓	๒	๑
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการ ทำงานต่าง ๆ ใ้ได้อย่างเต็มที่	๕	๔	๓	๒	๑
๓	ท่านได้รับการยอมรับว่าเป็นสมาชิกที่สำคัญคน หนึ่งของโรงเรียน	๕	๔	๓	๒	๑
๔	งานที่ท่านกระทำอยู่ในระยะนี้สามารถทำได้ สำเร็จจุดมุ่งไปด้วยดีเป็นส่วนใหญ่	๕	๔	๓	๒	๑
๕	ท่านสามารถจะปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน ใ้ได้อย่างเต็มที่	๕	๔	๓	๒	๑
๖	งานที่เพื่อนร่วมงานของท่านกระทำอยู่ในระยะนี้ สามารถทำได้สำเร็จจุดมุ่งไปด้วยดีเป็นส่วนใหญ่	๕	๔	๓	๒	๑
๗	ท่านรู้สึกว่าครูใหญ่ของท่านได้พยายามส่งเสริม ให้ท่านมีโอกาสก้าวหน้าเสมอ	๕	๔	๓	๒	๑
๘	งานที่ท่านกระทำอยู่ขณะนี้จะช่วยให้ท่านมีเกียรติ ยศชื่อเสียงและมีโอกาสก้าวหน้าทั้งในด้านการ ทำงานและด้านส่วนตัว	๕	๔	๓	๒	๑
๙	เพื่อนร่วมงานของท่านทุกคนเป็นผู้มีความรู้ ความ สามารถเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ความ รับผิดชอบ	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑๐	ครูทุกคนในโรงเรียนนี้ต่างมีโอกาสดำเนินงานหรือได้รับการพิจารณาความคิดความชอบโดย ทัดเทียมกันโดยถือความสามารถในการทำ งานของแต่ละคน	๕	๔	๓	๒	๑
✓ ๑๑	ครูใหญ่สนับสนุนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือ ในการจัดหาอุปกรณ์	๕	๔	๓	๒	๑
๑๒	ท่านได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนหรือ การปฏิบัติอย่างอื่น ๆ จากโรงเรียนอย่าง ยุติธรรมทัดเทียมกับบุคคลอื่น ๆ	๕	๔	๓	๒	๑
✓ ๑๓	ท่านมีความสัมพันธ์อย่างดีกับครูที่ทำงานร่วม กันในโรงเรียนนี้	๕	๔	๓	๒	๑
✓ ๑๔	เมื่อท่านได้รับความเกื้อหนุนในเรื่องส่วนตัว หรือการงาน เพื่อนครูได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดี	๕	๔	๓	๒	๑
✓ ๑๕	โรงเรียนที่ท่านสอนอยู่มีสวัสดิการที่ดีเพียงพอ และเหมาะสมสำหรับครูทุกคน	๕	๔	๓	๒	๑
๑๖	ครูใหญ่ของท่านเป็นบุคคลที่ท่านสามารถปรึกษา หารือหรือขอคำแนะนำเรื่องส่วนตัวได้เป็น อย่างดี	๕	๔	๓	๒	๑
✓ ๑๗	ครูใหญ่ของท่านไม่เคยลงโทษครูด้วยอารมณ์ แต่พิจารณาโดยใช้เหตุผลที่สมควรเสมอ ..	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑๘	ครูใหญ่ของท่านสามารถให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับข้อข้องใจในด้านการวิชาการและการปฏิบัติงานโดยทั่วไปได้เป็นอย่างดี	๔	๔	๓	๕	๐
๑๙	งานที่ท่านทำอยู่ในขณะนี้ตรงกับความสามารถของท่าน	๕	๔	๓	๒	๑
๒๐	ท่านสามารถใช้ความรู้ความสามารถของท่านในการสอนได้อย่างเต็มที่	๕	๔	๓	๒	๑
๒๑	ท่านรู้สึกพอใจในสภาพการทำงานของคุณครูในโรงเรียนนี้	๕	๔	๓	๒	๑
๒๒	ท่านรู้สึกว่าการอยู่ในโรงเรียนรักใคร่และพึงพอใจในตัวท่าน	๕	๔	๓	๒	๑
๒๓	สภาพการทำงานในโรงเรียนนี้ส่งเสริมให้ท่านทำงานได้อย่างสะดวกสบาย	๕	๔	๓	๒	๑
๒๔	บรรยากาศในโรงเรียนนี้มีความสนิหสนมและเป็นกันเอง	๕	๔	๓	๒	๑
๒๕	คุณครูในโรงเรียนนี้นิยมชมชอบในความรู้ความสามารถในการทำงานของท่าน ...	๕	๔	๓	๒	๑
๒๖	เพื่อนครูของท่านส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหน้าที่การงานที่เขาปฏิบัติอยู่	๕	๔	๓	๒	๑
๒๗	ในโรงเรียนนี้ไม่เคยปรากฏว่ามีการแอบอ้างเอาผลงานของบุคคลอื่นมาเป็นของตนเองเลย	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๒๘	ท่านเชื่อฟังคำสั่งของครูใหญ่เพราะเคารพ เชื่อถือและพอใจในความสามารถของครู ใหญ่	๕	๔	๓	๒	๑
๒๙	ในระยะนี้ไม่มีบัตรสนเท่ห์เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานหรือความประพฤติของครูใน โรงเรียนนี้	๕	๔	๓	๒	๑
๓๐	หน้าที่การงานที่ท่านกำลังปฏิบัติอยู่มีประสิทธิ ภาพดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนครูใหญ่ ..	๕	๔	๓	๒	๑
๓๑	ครูทุกคนในโรงเรียนนี้ได้รับมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างยุติธรรม	๕	๔	๓	๒	๑
๓๒	ในโรงเรียนนี้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ตามลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา	๕	๔	๓	๒	๑
๓๓	ในระยะนี้ท่านไม่คิดถึงเรื่องการย้ายหรือการ ออกจากโรงเรียนนี้โดย	๕	๔	๓	๒	๑
๓๔	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ..	๕	๔	๓	๒	๑
๓๕	ส่วนใหญ่เพื่อนครูของท่านไม่มีความจำเป็น ต้องลาหยุดงานบ่อย ๆ	๕	๔	๓	๒	๑
๓๖	ครูทุกคนในโรงเรียนนี้ต่างก็ให้ความร่วมมือ ในการทำงาน มีการประสานงานกันเป็น อย่างดี โดยไม่มีการชิงดีชิงเด่นกัน	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๓๗	ครูทุกคนในโรงเรียนนี้ต่างตั้งใจทำงาน ในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	๕	๔	๓	๒	๑
๓๘	ท่านทราบหน้าที่การงานในตำแหน่งที่ท่าน ดำรงอยู่อย่างชัดเจน	๕	๔	๓	๒	๑
๓๙	ครูใหญ่เคยมอบหมายงานพิเศษที่สำคัญให้ ท่านทำ เนื่องจากเห็นว่าท่านมีความ สามารถจะทำได้	๕	๔	๓	๒	๑
๔๐	ครูใหญ่และเพื่อนครูเห็นว่าท่านเป็นบุคคล ที่มีความสามารถในการสอน	๕	๔	๓	๒	๑
๔๑	โรงเรียนนี้เปิดโอกาสได้กระทำกิจกรรม ต่าง ๆ เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ความ สามารถของท่าน	๕	๔	๓	๒	๑
๔๒	ท่านมีความเชื่อมั่นในความสามารถการ บริหารงานของครูใหญ่	๕	๔	๓	๒	๑
๔๓	ครูใหญ่ให้ความสนใจสวัสดิภาพและความ เป็นอยู่ของท่านเป็นอย่างดี	๕	๔	๓	๒	๑
๔๔	โรงเรียนนี้จ่ายเงินเดือนให้ท่านตรง ตามวุฒิ	๕	๔	๓	๒	๑
๔๕	ครูใหญ่ของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความ สามารถในการนิเทศการเรียนการสอน สอนแก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๔๖	ครูใหญ่ของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะ ในการบริหารงานในหน้าที่จนได้รับความ นิยมและกว้างขวาง	๕	๔	๓	๒	๑
๔๗	งานที่ท่านทำเหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความรู้และความสามารถของท่าน,	๕	๔	๓	๒	๑
๔๘	งานด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนนี้ เป็นงานที่ท่านมีโอกาสได้ใช้สิ่งสมอย่าง เต็มที่	๕	๔	๓	๒	๑
๔๙	ท่านรู้สึกพอใจนโยบายการบริหารงานของ โรงเรียนนี้	๕	๔	๓	๒	๑
๕๐	ครูในโรงเรียนนี้มีความกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน	๕	๔	๓	๒	๑
๕๑	การปฏิบัติงานในโรงเรียนนี้ไม่มีการก้าว ถอยหน้ากัน	๕	๔	๓	๒	๑
๕๒	ท่านมีความก้าวหน้าในอาชีพครู	๕	๔	๓	๒	๑
๕๓	ครูใหญ่ให้คำชมเชยเมื่อท่านปฏิบัติงานได้ ประสบความสำเร็จและเป็นผลดี	๕	๔	๓	๒	๑
๕๔	เมื่อท่านจำเป็นต้องลาหยุดงาน โรงเรียน หักเงินค่าจ้างสอนของท่านไปให้ครูที่ สอนแทน	๕	๔	๓	๒	๑

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๕๕	ท่านรู้สึกพอใจในสวัสดิการครูโรงเรียน ราษฎร์ที่กองทุนสงเคราะห์ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชนจัดขึ้น	๕	๔	๓	๒	๑
๕๖	ท่านรู้สึกพอใจในการที่ทางโรงเรียน หักเงินสะสม ๓ % ของเงินเดือนของ ท่าน	๕	๔	๓	๒	๑
๕๗	ครูใหญ่ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอ แนะของคณะครูเสมอ	๕	๔	๓	๒	๑
๕๘	โรงเรียนนี้มีการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจและทราบ ถึงการเรียนการสอนและการดำเนินการ ต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี	๕	๔	๓	๒	๑
๕๙	ท่านคิดว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของท่าน เพื่อนครูและครูใหญ่จะรับฟังและ นำไปปฏิบัติ	๕	๔	๓	๒	๑

โปรดกรุณาตรวจให้แน่ใจว่าท่านได้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อทั้งสองตอนแล้ว
ขอขอบพระคุณอย่างสูง.

การแบ่งองค์ประกอบของขวัญแต่ละด้าน

องค์ประกอบขวัญ	องค์ประกอบขวัญย่อยข้อที่
ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง	๑ ๒ ๓ ๓๓ ³⁴ ๓๕ ๔๔
ความรู้สึกรับผิดชอบ	๔ ๕ ๖ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘
ความรู้สึกประสบความสำเร็จ	๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๕๓
ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน	๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๕๔
ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ	๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๔๔ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๕ ๕๖
ความสันทัดในหน่วยงาน	๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๕๐ ๕๑ ๕๗ ๕๘

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามวัด
ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ข้อที่	ค่าเฉลี่ย
๑	๔.๐๑๓๓	๒๑	๓.๓๓๓๓	๔๑	๓.๕๐๐๐
๒	๓.๖๔๓๓	๒๒	๓.๒๖๐๐	๔๒	๔.๑๖๖๖
๓	๓.๖๕๓๓	๒๓	๓.๕๐๖๖	๔๓	๓.๓๘๖๖
๔	๔.๐๔๖๖	๒๔	๓.๖๔๓๓	๔๔	๔.๓๘๖๖
๕	๔.๐๕๓๓	๒๕	๓.๓๑๓๓	๔๕	๓.๘๓๓๓
๖	๓.๓๔๐๐	๒๖	๓.๓๘๐๐	๔๖	๓.๓๘๖๖
๗	๔.๐๓๓๓	๒๗	๓.๔๕๓๓	๔๗	๔.๐๔๖๖
๘	๓.๖๐๐๐	๒๘	๔.๑๐๖๖	๔๘	๓.๕๔๖๖
๙	๓.๖๔๐๐	๒๙	๓.๕๕๓๓	๔๙	๓.๔๕๓๓
๑๐	๓.๓๖๖๖	๓๐	๔.๒๐๐๐	๕๐	๓.๓๖๖๖
๑๑	๓.๕๑๓๓	๓๑	๓.๓๖๖๖	๕๑	๓.๕๓๓๓
๑๒	๓.๕๘๐๐	๓๒	๓.๓๔๖๖	๕๒	๓.๖๖๐๐
๑๓	๔.๐๒๖๖	๓๓	๓.๓๓๓๓	๕๓	๓.๕๘๖๖
๑๔	๓.๖๖๖๖	๓๔	๓.๑๕๓๓	๕๔	๒.๐๕๓๓
๑๕	๓.๔๔๐๐	๓๕	๓.๒๓๓๓	๕๕	๓.๓๕๓๓
๑๖	๓.๘๓๓๓	๓๖	๓.๑๖๐๐	๕๖	๔.๐๖๖๖
๑๗	๓.๕๑๓๓	๓๗	๓.๖๖๖๖	๕๗	๓.๕๕๓๓
๑๘	๔.๑๑๓๓	๓๘	๔.๐๔๖๖	๕๘	๓.๕๑๓๓
๑๙	๔.๑๑๓๓	๓๙	๓.๕๖๖๖	๕๙	๓.๔๕๓๓
๒๐	๔.๑๘๐๐	๔๐	๓.๖๐๖๖		

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัด
ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
๑	๓.๘๐๓	๒๑	๓.๘๕๑	๔๑	๔.๑๒๓
๒	๔.๑๒๔	๒๒	๔.๔๓๒	๔๒	๕.๓๓๘
๓	๒.๓๔๑	๒๓	๓.๙๐๕	๔๓	๔.๓๘๓
๔	๒.๔๕๓	๒๔	๔.๒๐๘	๔๔	๓.๙๓๑
๕	๓.๕๓๒	๒๕	๒.๐๐๔	๔๕	๓.๕๘๕
๖	๓.๘๐๒	๒๖	๔.๓๒๒	๔๖	๔.๘๓๕
๗	๔.๕๘๓	๒๗	๒.๕๔๑	๔๗	๔.๕๔๖
๘	๔.๔๓๐	๒๘	๓.๐๘๖	๔๘	๓.๕๑๒
๙	๓.๔๓๒	๒๙	๔.๕๓๘	๔๙	๓.๓๔๕
๑๐	๔.๕๘๔	๓๐	๔.๓๑๑	๕๐	๓.๓๔๑
๑๑	๒.๘๔๘	๓๑	๔.๔๕๓	๕๑	๓.๑๒๑
๑๒	๔.๒๓๓	๓๒	๒.๔๕๓	๕๒	๕.๑๑๓
๑๓	๓.๖๘๔	๓๓	๓.๕๘๓	๕๓	๖.๑๒๓
๑๔	๒.๓๓๑	๓๔	๓.๕๓๘	๕๔	๓.๖๘๐
๑๕	๓.๘๘๔	๓๕	๖.๕๐๒	๕๕	๔.๕๑๒
๑๖	๕.๕๒๐	๓๖	๕.๘๓๓	๕๖	๓.๔๕๒
๑๗	๔.๕๓๕	๓๗	๓.๒๖๔	๕๗	๔.๘๕๐
๑๘	๔.๓๘๒	๓๘	๓.๕๖๔	๕๘	๕.๕๔๓
๑๙	๔.๔๕๕	๓๙	๕.๘๔๑	๕๙	๓.๑๔๖
๒๐	๒.๓๕๒	๔๐	๔.๔๕๑		